

*Tècnica d' Educació i Tècnica de
Serveis Socials. Zona 5*

(Breu presentació de l'estudi)

Em podrieu descriure breument la zona 5 i les característiques de la seva població?

(TED) Aquesta zona fa frontera amb Sant Adrià. Això fa que en algunes escoles el 70% de nanos siguin de Sant Adrià. Això no és només en temes d'escola sinó també d'ambulatori... de serveis. La Població està molt a la franja. D'una banda aquesta pot tenir la sensació que la zona 5 està millor que la Mina. Sobre tot per qüestions de diferenciació. Això suposa també una gran complexitat per arribar a acords en qüestions com salut mental., per exemple, a nivell institucional de qui s'atén qui no s'atén. Tot és, normalment d'una duplicitat a l'hora de coordinar-se i amb les escoles també.

(TSS) Per proximitat utilitzen serveis de Sant Adrià (per exemple serveis socials) i utilitzen també els de la zona. Això, de cara a les escoles ja els hi va bé però també es més complicat a l'hora de coordinar-se.

(TED) També a nivell d'escoles en la mida que les famílies van pujant d'estatus, en el sentit que volen aconseguir un prestigi superior també tendeixen a anar pujant a les escoles que serien més de la zona de dalt, com per exemple el Ceip 26. Per tant els alumnes que van al Ceip 24 o al Ceip 23 són més aviat, dintre de la població de la zona 5, són els que estan una mica pitjor, a nivell d'economia, a nivell cultural...una mica tot., i en canvi a la zona de dalt, els maristes que és una escola concertada i el Ceip 26 serien potser les escoles on van les famílies que poden.

(TED) La oferta de privada a nivell de la zona funcionen les quatre escoles públiques de primària, les quatre escoles concertades hi ha una escola d'educació especial que acull població de tota Barcelona, i no només de la zona 5 i després hi ha els dos instituts, el IES 28, que és el (nom) ha canviat el nom i el IES 27. A nivell de població escolaritzada l'any passat havia 2500 alumnes, hi la repartició 1433 anaven a escoles públiques i 1077 a escoles concertades. Llavors doncs, Bueno, de fet, a veure, que més ... les escoles privades son escoles amb molts anys de presència al barri ...tot i que tampoc no són escoles que pretenen ser escoles elitistes... sinó que estan bastant en contacte amb el barri...

(TSS) Si, escolta hi ha una escola que és Sta. ... (nom) que és una escola d'acció preferent, que acull a població amb poc recursos...en dificultat social.

(TED) Com a característiques generals que diria, que en general hi ha un percentatge elevat d'alumnes d'altres ètnies: gitanos, o alumnes amb dificultats econòmiques i socials, després, l'altra cosa que diria que és població bastant mòbil. Sobre tot en alguns centres es nota molt la mobilitat, no? al llarg del curs doncs es donen canvi d'escoles, tant per qüestions lligades a aquest procés ascendent com també escoles de la zona (per exemple és el cas del CEIP 23) La fluctuació de la població en termes geogràfics, però, és molt poc puntual, Només afecta a algunes famílies del col·lectiu de gitanos portuguesos que venen i van i que s'assenten si troben algun descampat. (...)

(TED) L'altra característica escolar de la població es que hi ha molts nanos que necessiten un suport individualitzat per assolir els

aprenentatges i també cal dir que en general les condicions econòmiques de les famílies són bastant precàries, en general. Algunes es dediquen, en general, a la venda ambulants...

(TSS) Hi ha molts PIRMI'S. A més, també, al ser un barri molt petit hi que no ha viscut molta mobilitat sinó que moltes famílies s'han anat reagrupant doncs... per exemple, a vegades ho hem comentat amb el tema de guarderia, no hi ha demanda de guarderies, perquè les famílies utilitzen altres recursos, ajuda mútua, a part de que potser no hi ha tantes mares que tenen una situació laboral però això també ens passa amb la tercera edat. Arriben les situacions de tercera edat de la zona 5 molt malament, ja, perquè han estat aguantant molt...no hi ha una conscienciació de necessitat social. Aquí hi ha una mica aquest problema de no demanda per lo bo i per lo dolent.

Si alguna família te un problema també s'ho menja. Hi ha un suport i un control social. Bé, i després el tema de les AMPAS, també, no?

(TED) Si, l'altre tema important que s'ha fet a la zona és que s'està fent un treball amb les associacions de pares i mares, no? i a veure, és un treball que es va començar l'any passat a partir de Serveis Socials i que, Bueno, consistia en establir unes reunions periòdiques per, d'una banda estimular la participació però, d'altra banda també per tractar els problemes comuns i mirar de fer una certa formació a nivell de pares i mares. De fet hi ha escoles en concret, per exemple, quan parlis amb el Ceip 23, que ja te una escola de pares que funciona i que s'organitza, però també aquest espai més compartit i no només d'una escola i de fer una escola de pares sinó fer una cosa compartida respecte a les associacions de pares de tota la zona 5, pues és un projecte interessant.

(TSS) Si és un projecte que...De fet, la relació dels serveis socials amb les escoles és com d'anar a pagar focs, i ens passen les informacions molt a última hora, d'intervenció molt casuística i molt individualitzada... les hores és quan ens preguntem com podem passar a fer alguna cosa que sigui més preventiu i no la actuació puntual quan. `per exemple arriba informació d'un nen que te la Sida i evitar que es munti el gran merder ...això va ser l'inici d'aquest projecte que ha tingut els seus moments de pujada i de baixada però que es va mantenint pels quatre pares de sempre que estan a tot arreu...Ara es volia donar una certa continuïtat. Estan agraïts de que algú els convoqui i els ofereixi aquest espai, i es va avançant.

(TED) El que denota també la situació de les escoles és veure les dades de matrícula. Es a dir, . Veure la evolució en els últims anys sobre com ha anat la matriculació que és, en certa forma la llumeta que et diu com està i quina és la visió que tenen les famílies del barri respecte a aquella escola.. Per exemple, del Ceip 24, respecte les sol·licituds dels últims anys és una escola que va creixent, o sigui és curiós perquè el Ceip 24 i el Ceip 23 a nivell d'edificis són dues escoles molt semblants amb dos equips de mestres molt diferents. Molt diferents, ja ho veuràs, Vull dir, la directora del Ceip 24... a veure, és una persona molt especial...però és curiós, Bueno, és molt tipus monja, no? entre cometes, no? i això de cara a les famílies de la zona 5 doncs, funciona molt, és maternal... tot i que a nivell pedagògic... Quan a nivell pedagògic doncs en El Ceip 23 hi ha un treball seriós i un plantejament de la problemàtica de l'entorn, s'impliquen en tots els projectes de ciutat, oberts a...clar, per contra veus que el tarannà no facilita tant el contacte amb les famílies, no? Llavors és curiós veure com el Ceip 24...doncs, va haver-hi un descens important fa quatre anys i ara doncs s'ha

remuntat (de 8 pre-inscripcions al 97-98 han tingut aquest any 17). El Ceip 23... al contrari.. malgrat l'esforç titànic que estan fent tots ells en organitzar, per exemple, fa poc varen organitzar unes jornades de debat a nivell de totes les escoles del districte i de la ciutat i a nivell d'altres professionals que volguessin anar-hi sobre els reptes de l'educació al segle XXI. Es a dir, que tenen moltes iniciatives. Han fet un estudi súper seriós sobre absentisme, maquíssim, ja te'l passaran, vull dir, que ha servit de model a altres escoles, han fet un estudi de l'absentisme i de la seva evolució amb dades, amb professionals seriosos de la pedagogia... Es gent que se'n ocupa molt...però malgrat aquest interès i aquest esforç vas veient com, cada vegada més, doncs el Ceip 23... Bueno, aquest any per exemple hi ha cursos que els hi ajunten els nivells perquè estan dons la ratio estipulada pel Departament d'Ensenyament. En aquest moment estan potser al voltant de cent i pico alumnes quan fa quatre anys tenien tres-cents i pico, vull dir, que hi ha hagut un descens important de la matricula que coincidiria amb la visió que tenen les famílies del barri de l'escola. En canvi, a mi el que hem sobta és això que altres escoles que no fan aquest treball doncs.. sembla que tampoc serveix gaire, llavors una mica, els professionals de l'escola també estan afectats per això.

(TED) El Ceip 25 és una escola (més tradicional) però està consolidada dintre del barri. També el Ceip 26 és una escola que es manté dintre del barri, es una escola de doble línia...que fa un bon treball pedagògic però no te aquesta projecció externa que te el Ceip 23. Respecte a les concertades, perquè tinguis una idea el Sta. (nom de l'escola) ha una certa demanda, està per sobre de la oferta que hi ha. Hi en els maristes, doncs...comencen a primer.. clar, perquè una altra cosa que passa és que moltes famílies porten als fills per exemple al Ceip 23, al parvulari oi? i després els canvien als Maristes perquè comencen a primer i llavors clar, tot el treball que es comença a fer amb les famílies a parvulari, a nivell d'ordre, d'organització escolar...doncs clar es perd, perquè el públic resulta que se'n va. Els Maristes de 75 places varen tenir unes 91 sol·licituds. A nivell de secundaria, a nivell històric el IES 28 era una antiga escola de FP i la tipologia de població era acollir a uns alumnes amb més dificultats escolars...i llavors els altres sempre han estat... el que ha caracteritzat el institut 27 és que ha sigut un institut molt reivindicatiu, amb una participació molt forta dels pares, amb una associació molt forta també i molt vinculada al pont del Besòs que és una plataforma de trobada dels diferents agents de la zona, on hi ha representació de les 6 o 8 associacions que hi ha al barri de la Zona 5. De fet una de les característiques del barri és que te un teixit social pobre si el compares amb altres zones. L'institut ha estat molt reivindicatiu, de fet va néixer de les reivindicacions dels veïns ...aquest era institut de BUP, també això marca una mica la diferència. A nivell de rotació el professorat està bastant estable. El problema d'aquests anys és que com el IES 28 ha perdut molta matriculació doncs clar, està perdent professorat per això. Per exemple aquest any que ofería dues línies de ESO resulta que finalment han tingut poques pre-inscripcions i finalment no es farà primer de ESO en el IES 28 perquè els han repartit quatre cap al IES 27 i quatre cap a l'Institut de Sant Adrià, clar el futur d'aquest institut està una mica incert. La tendència és que es dediqui a cicles formatius...de grau mitjà i superior però en el tema de secundaria seria un IES a extingir. De fet, aquest any s'ha notat un decreixement de la demanda dels instituts públics del districte, Bueno, en general a Barcelona s'ha notat un descens. Totes les escoles són antigues. No hi ha hagut cap centre nou de reforma. El Ceip 26 el Ceip 23 i el Ceip 24 són escoles

dels anys seixanta i algo, a més són escoles que s'han construït amb material bastant deficient, va ser una escola que inicialment havia de ser temporal per acollir la població que venia al barri i s'ha quedat així. Com informació complementària tens aquesta guia de l'ensenyament públic de la ciutat i també et permet veure els serveis que ofereix el centre, aspectes a destacar de l'escola i també el tema d'adscripcions de Ceips als IES.

(TED) A nivell de districte també aquest any varen creure oportú organitzar unes jornades de formació per a les associacions de pares i mares. Dintre d'aquestes jornades varen veure que també valia la pena fer aquesta guia -a nivell de Barcelona- que permetia donar les dades bàsiques de cada escola, els serveis, i les activitats extra-escolars. Abans d'elaborar aquesta guia es va fer com un petit estudi del que eren les associacions de pares i mares del districte (febrer de l'any passat).

Em podríeu descriure la línia pedagògica de les escoles?

(TED) Des del punt de vista de la població les característiques abans descrites són generalitzables a totes les escoles. Potser on s'han concentrat més les famílies en problemes són al Ceip 23 i a. ...al IES 28

Això explicaria també la davallada de matriculacions?

Sí, això està clar. La llàstima és aquesta. Es que són unes famílies que ni veuen ni valoren el que tenen a la escola. La qual cosa es un desincentiu per les escoles. A més es un peix que es mossega la cua. Perquè clar, el Ceip 23 és una escola que si n'hi ha quatre famílies gitanes itinerants doncs les agafen...i si els han de dutxar perquè no tenen aigua doncs els dutxem, i clar, al no tenir una actitud exclusiva doncs clar...

Al districte hi ha hagut comissions de matriculació?

(TED) Fa tres anys havia funcionat una comissió de districte i una comissió de ciutat. Llavors l'any passat el Departament i l'IMEB no es van posar d'acord i llavors només va funcionar una comissió de matriculació a nivell de ciutat. Una de primària i una de secundària. Aquest any s'han tornat a fer les comissions de districte i han funcionat també la comissió de ciutat però a veure, el paper de la comissió de matriculació és de...de gestió, a veure, en cap moment...sempre s'ha parlat que aquesta comissió de matriculació havia de tenir altres funcions de continuïtat al llarg de l'any, que porti una mica la població que pot venir al llarg de l'any i reubicar en les escoles que..., que tinguin places, amb el criteri de repartir els nanos. Però, aquesta potestat no l'han tingut mai les comissions de matriculació del districte. Aquest any per exemple ens hem reunit dos cops que és el que el president de la comissió ens ha convocat i que hem fet? Repartir les famílies que no tenien places en primera opció i...ni tant sols hem fet, a veure, encara que des del districte hem insistit en fer una mica de valoració i una mica d'anàlisi de com ha anat la matriculació doncs , a veure, això, és que sembla mentida però, a veure, és que al departament no l'interessa, i a l'inspector lo que vol és tramitar, (quan abans millor, els casos que te pendents i malgrat que tenim un interès en fer-ho pues no es fa. Per exemple, el Rambla Prim, els vuit alumnes aquests s'han repartit i ens hem assabentat per l'escola que l'any que ve el IES 28 no tindrà primer d'ESO.

(Critica al buit de funcions de la Comissió d'escolarització que es limita a una funció de gestió).

(TSS) A nivell nostre, de vegades et plantejges perquè has de parlar amb tanta profunditat però bueno, quan fas una mica la valoració de la matriculació, majoritàriament la gent s'està desplaçant a nivell de secundària a les privades i tal i ho vàrem analitzar i vàrem veure, bueno sí, hi ha desplaçaments però tampoc és tant gran, i bueno, saps allò que...interessa, interessa, interessa fer aquest tipus d'anàlisi, perquè te a veure amb la dinàmica dels territoris, repercuteix a tots els altres serveis, com a mínim cal una valoració i bueno, com a mínim una valoració, que d'aquí surten propostes doncs molt bé, que no surten doncs, bueno... perquè clar, suposo que desinfla a la majoria...

(TED) Clar, i els pares el mateix perquè diuen, bueno, i què venim a fer aquí? I els directors el mateix, perquè els directors que estan desitjant en aquest moment? Fer una anàlisi una mica a fons i els directors de la pública d'aquí del districte tenen pensada fer una reunió de valoració i tal i clar, això el departament no sap agafar-ho i donar-li la volta...

A: Es que no és una queixa de "Ah! Es que volem això!! No, no, sinó de valorar que passa quines mesures es poden proposar...

(Laura) Clar l'altra cosa que, sobre el paper s'havia.. bueno, que quan veus el decret de matriculació d'aquest any... que sortim les comissions d'escolarització, l'IMEB el que volia fer i l'Ajuntament havia demanat és que aquestes mateixes comissions funcionessin al llarg de l'any i que seguissin el tema de l'absentisme també. Això ni s'ha fet mai, ni ha ningú l'ha interessat de fer-ho.

(TED) Perquè la problemàtica d'absentisme és molt present en aquestes escoles de les que hem estat parlant, no? Bueno...de fet jo no diria tampoc que sigui molt, molt forta, com a zona eh? jo tampoc diria que la problemàtica de l'absentisme és particularment alarmant, com a zona eh?.

(TSS)Al Ceip 23 i al Ceip 24 deu ni do, però la resta... te una situació similar a altres. Si compares per exemple amb l'escola (L.P). que està a la zona del IES 28, a la zona de dalt de Via Trajana doncs te més absentisme que el IES 28, però clar... hem considerat el criteri de zona i aquesta és Verneda.

(TED)No de fet, veure el criteri de zona està bé, de vegades la visió que tens tu és que no hi ha absentisme però es la visió de fora...Però jo diria que són el Ceip 23 i el Ceip 24 els que més tenen, que el Ceip 23 ha fet l'esforç de recollir dades i tal...i en els altres centres no i ha hagut aquest interès ni aquest esforç.

Existeix algun tipus de protocol de zona o de comissió d'escola que contempli la recollida d' informació sobre l'absentisme i de descripció del circuit d'intervenció?

(TED) A nivell de districte fa uns anys s'havia creat una comissió (educadors, assistents socials i tal) i es va fer un document una mica de...de definició de l'absentisme, tipologia de l'absentisme, canals i circuits d'informació, de derivació, definició del circuit...etcètera, farà, potser cinc anys, que es va fer, i aquesta documentació hi és,

Què ha passat? Al llarg del temps ha anat canviant la gent... També la evolució porta a veure que potser hi ha altres maneres de fer-ho...

(TSS) No, jo suposo que el que ha passat és que amb la continuïtat es va perdre una mica la idea inicial. La idea inicial suposo que va ser doncs, reorganitzar-nos, creem el circuit, i a part d'això anar cuidant una mica el tema i tal, i va acabar sent un recompte...i també suposo que es va anar perdent perquè no es trobava gaire sentit que a nivell de districte es mantingués aquesta comissió i tal, per fer estrictament un control de caràcter numèric. A part hi ha hagut una ampliació a nivell de professionals de serveis socials...i a l'octubre del 97 vàrem fer un fòrum d'absentisme i altres problemàtiques aquí al districte, obert a tota la ciutat per part de l'àrea d'afers socials que.. i va ser també un punt de partida per avançar sobre aquest tema, bueno es van explicar diferents experiències, que està passant amb el tema de la LOGSE, com ens resituem amb tota la manera d'intervenir des de serveis socials que teníem abans, com ens resituem ara i sobre tot amb els instituts. El funcionament, que jo crec que està bastant generalitzat a tota la ciutat, no a tot arreu però bastant generalitzat, és que hi ha unes comissions, en algunes es diu escolars o socials...que permet establir espais de coordinació més o menys estables. Això a primària està funcionant . hi ha tradició i fins i tot les persones que hi participen son gairebé sempre les mateixes, si convé en la majoria d'escoles de primària hi participa l'educador, o el que sigui, de La Mina i tal i mes o menys funciona. Fins i tot ara s'està plantejant quines intervencions de l'escola des del punt de vista de salut, de salut mental...de prevenció i tal. A nivell de primària en general va funcionant. El que és molt més novedós és la situació de secundària i això ens ha agafat a tots, fins i tot al professorat dels instituts...potser ciutat vella van tenir una entrada molt més forta arran de la conflictivitat dels adolescents als instituts arran de la LOGSE i aquí em despertat una mica més tard... Va haver un moment que els nanos 14-16 estaven al carrer i els teníem Serveis Socials i els teníem en aules taller, tot i que diuen que a S.S. no fem res, els tenim a aules taller o en altres recursos i ara aquests nanos estan als instituts i realment la valoració és que no hem tingut suport per part del departament d'ensenyament, ni a nivell tècnic, ni professional ni a nivell de recursos. Aquí no tenim cap aula...cap unitat externa...i de les UAC's n'hi ha hagut algunes: El IES 27 se la van muntar pel seu comte, no està reconeguda. Els únics que tenen UAC reconeguda són., El B.M. fora de la zona...Al Besos?(pensa en veu alta) No. No hi ha cap. Bueno, arrel de tot això els directors de secundària varen demanar una entrevista amb el Regidor posant sobre la taula les dificultats que tenien, sobre tot a les sortides i entrades...tenien una demanda clara que era de seguretat. Això es va reconvertir.. Perquè la majoria d'aquests nanos són nanos que prèviament han estat expulsats pels mateixos instituts, si que es veritat que venen nanos d'altres zones, però.. vàrem reconvertir una mica això també vàrem acordar que la Guardia Urbana es passés per cada institut i detectés exactament quines problemàtiques, dimensionant i quantificant el tema (aldarulls, amenaces, de conflictes a les sortides...etc.) bueno i realment es va veure que la problemàtica...si inicialment semblava que estàvem a Chicago, doncs, bueno, la mateixa guàrdia urbana va veure que...si, són nanos que estan a fora...i que potser la seva posició, la seva manera d'estar és no se que, que estan fumant un "canuto", que a l'hora d'expressar-se igual si que li diuen a aquell: "te voy a rajar que no se que i no se quanto...però que no es podia anar gaire més enllà. Paral·lelament vàrem dir perquè no entomem el tema per poder treballar no només els directors sinó també incloent-hi inspecció, perquè inspecció ha tingut un paper una mica fluixet, la veritat...però bueno tampoc s'ha negat,

escolta i va dient i tal...amb la presència també de serveis socials perquè també hi havia una queixa respecta a serveis socials:" No fan res els de serveis socials...no solucionen els problemes, i que fa el districte en general, no? perquè de fet el districte realment bueno, considerem que no és per posar-nos floretes però és un dels districtes que està intervenint amb tot el tema d'educació i això no es fa en dos dies. El treball de SS es important i varem fer aquesta proposta per anar a veure á més d'aquesta comissió de seguretat doncs anar a veure què i entre d'altres hi havia la demanda que hi hagués una Unitat externa perquè varem arribar a la conclusió que hi ha una sèrie de nanos de 13 o 14 nanos segons els instituts, segons serveis socials molts més, perquè tenim alguns que els estem treballant que estan matriculats però que no han anat i per tant susceptibles de estar en una UEE, i en aquestes estem. Els directors li varen fer una carta a la delegada territorial, per part del regidor doncs també es va fer una mica de pressió...i aquí estem.

(TED) El que s'ha aconseguit és que per part de la delegació es digués, de paraula, que tots els instituts tot i que no es demanés tindrien una Unitat interna d'escolarització, perquè la dificultat estava en que hi ha directors que no volen demanar-ho per evitar guetitzacions... clar.

(TSS) Una de les coses que va canviar el tema va ser que varen fer per part de serveis socials un recompte de tota la intervenció que s'estava fent, no només a nivell de números sinó a nivell de contingut, de metodologies i de tipus d'intervenció, perquè s'està treballant no només amb les famílies sinó a nivell grupal, als quatre centres de serveis socials, i varen quedar parats perquè les escoles estaven manegant unes xifres molt concretes i les nostres eren quatre vegades més grans i a més hi havia nanos amb bastants més problemàtiques i una mica així d'entrada amb la idea que una cosa és intervenir i una altra és solucionar la marginació social.

(TSS) Aprofitant tota aquesta voluntat ara estem creant una comissió de treball, a nivell de districte, bàsicament amb educadors, tot i que no són sols els educadors els únics professionals que intervenen en les escoles però bàsicament ells, la TED i jo per dictaminar quina és la situació actual a primària i secundària no només de l'absentisme sinó de tota la problemàtica de l'escolarització, intentar establir uns protocols únics a les escoles i sobretot als instituts i això...recollir informació de l'absentisme...tornar a recapitular una mica de nou en el contingut i en la problemàtica i això és el que estem fent en aquest moment, tot i que no hi ha cap secret en establir un circuit però ja que ho fas ho fas una mica...quin és el paper de l'EAP? Eh? perquè parles amb els educadors i l'EAP en segons quins instituts no intervenen!!! I llavors doncs que fem? perquè es permeten aquestes irregularitats, que per nosaltres a nivell de decret estan clares. I llavors ens plantegem que fem: cobrim la papereta a nivell de circuit d'absentisme i el tenim controlat i tal... o anem a entrar una mica més a fons sabent que no podrem fer un procés uniforme a totes les escoles a primària està més uniforme però a secundària em sembla que no. Hi haurà qui s'apuntarà al carro i n'hi haurà qui es dedicarà a complir la papereta i tal perquè hi ha instituts que es neguen a fer una comissió escolar. No és només ja una UAC sinó que es neguen a tenir un espai fixa d'intercanvi, de coordinació amb els serveis socials amb l'EAP i tal tot perquè? Perquè els hi dona la sensació que establir aquest espai és consolidar una sèrie de problemàtiques i de fet és el contrari, dotar-se d'eines pel contrari. Una mica l'avaluació és que tot i que hi ha un treball continuat i des de molt de temps hi ha massa distancia en els conceptes i en els

models, eh? Perquè...bueno, ... jo no se si va ser el IES 27 o l'altra que va dir: Yo ya tengo la solución, que se venga una asistententa social, que se ponga un despachito, i dius, bueno...aviam...ja hi ha una assistenta social, que és la de l'EAP, no es tracta de fer aquí un paral·lelisme...

(TED) Estem una mica esperançats en la mesura que si es van creant tant algunes UACS com les UEE'S aquesta problemàtica puntual com que afecta a tothom tant doncs... podrà tenir una mica de vies però clar això no serà ràpid perquè cal una voluntat decidida i posar els diners sobre la taula, i una mica la sensació que tenim és que en aquests moments cal fer un disseny de quina UEE i qui ho gestiona i qui pot tirar endavant aquest projecte, i fer aquest disseny. Però veiem que si això no ho tirem endavant nosaltres això quedarà mort. Els directors com a tal no són un equip, no són un equip...cadascú dels directors pues "barre para dentro" i els hi costa molt de reconèixer públicament les dificultats i l'inspector a aquest nivell tampoc i estem que com a màxim s'ha aconseguit fer una carta unitària per demanar això.

(TSS) A més, trobar un recurs per un nano concret no ho fa l'EAP ho fa serveis socials. De fet l'EAP el que fa es fer el dictamen de dir aquest nano necessita això i a lo millor passa la llista...i busca algun centre o fa alguna gestió o tal però són els educadors els que acompanyen al nano perquè aviam són nanos que d'entrada no et demanen res, sinó que els deixis en pau... això per tant son hores i hores de treball per després potser que aquella plaça no la tinguis, ...ells si que saben els mesos que un nano ha estat esperant per tenir accés a una UEE i que poden fer una mica de recull...una mica d'estudi, doncs en la ultima reunió que varen fer varen presentar una fulleta que era penós, perquè dius bueno, com a professionals d'un servei que te un paper súper important en la problemàtica que estàvem discutint... podrien una mica liderar, ni ensenyament ni serveis socials... (Sembla haver conflicte de funcions no complertes per part de l'EAP)

I respecte del trànsit de primària a secundària?

(TSS) Es fa un treball. Fa dos anys hi havia un projecte de trànsit cap a la post- obligatòria i es treballava el trànsit cap a la post-obligatòria. Fins i tot això costa de parlar-ho amb els directors perquè la intervenció de la inspecció es delicada però cal fer-la...cal decidir aquell nano on hi va i tal i en canvi es te la política d'amagar el cap sota l'ala... cal fer una mica de planificació, sobre quina ratio es pot assumir, això s'ha de treballar prèviament, encara que sigui complexa, el que no es pot fer és no dir res, o, com també ha passat alguna altra vegada és que ha estat serveis socials els que ho han plantejat....

(TED) L'únic que s'ha fet aquest any, perquè veuen que estan perdent matricula, ha estat analitzar els nanos de sisè de primària cap a on han anat i cap a on deixen d'anar- hi...a nivell numèric, eh? El que si hi ha hagut es una certa coordinació i això és veritat, a la zona del Besòs si que s'han fet reunions de presentació de primària i secundària. Per exemple al centre cívic del Besòs el que si que s'ha fet és convocar a tots els nens de sisè de primària aquest any per presentar els dos instituts. O sigui es va bastant a la una, en aquest sentit, la relació entre directors de primària i secundària a la zona del Besòs si que hi és, però és més pel tema de que interessa el traspàs d'informació que o pas el seguiment de problemàtiques i tal, això és serveis socials, a més això és una de les coses que et tiren a

la cara, és que a l'inici del curs serveis socials ens ha de passar un informe de tots els casos conflictius de les problemàtiques dels nens perquè així sabrem com treballar-ho, això és demanda dels professors de secundària, i dius, però bueno! A veure! Tu creus que serveis socials ha de passar uns informes personals...? O sigui que els directors el conflicte que tenen es que es troben amb una població que no saben com posar-s'hi, llavors castanyes cap a fora , serveis socials que intervingui, serveis socials que ho solucioni...i seguretat ciutadana. Mira, és curiós però jo no se si és perquè estan en un moment de molt bloqueig o el que sigui però no hi ha un discurs d'autocrítica constructiva, per exemple, el tema del s consells escolars que és un tema que, ..`per exemple, quan tu mires els resums dels consells escolars de centre, a nivell de secundària, què surt? doncs els temes que més s'han tractat a nivell de consells escolars a tota la ciutat i al nostre districte també són les excursions, o sigui, no es plantegen més que allò des del punt de vista administratiu, no analitzen ni tant sols, com millorar, com intervenir...sinó que en molts consells escolars el que es tractat són: expedient administratiu, o expedient de sanció d'aquell nano. Tu creus que això són els temes de Consell Escolar? Quan el que tens és els pares i el que cal és buscar solucions i sortir-te'n doncs bueno...és un detonant de que el que realment volen és això, expedient administratiu i aquell nano fora. Hi ha una dada que a més és molt objectiva: quan tenen més feina de relació els serveis socials amb les escoles és el primer trimestre, perquè després a aquests nanos ja estan fora! Llavors jo diria en quant a la coordinació que aquesta relació entre primària i secundària hi és el que passa és que el treball...

(TSS) Una cosa és el que has de dir cap a fora i l'altra és que a l'intern nosaltres anem a aprofitar aquesta situació per dir, una de la queixa que feien també els instituts és que els instituts tenen nanos que, o sigui...que el criteri d'intervenció de SS es territorial amb la qual cosa un mateix institut s'ha de relacionar amb un educador o un assistent social d'una zona o un d'un altra zona...i deien, no pot ser, feu un equip únic... bueno, el que està clar és que no canviarem una estructura que no és de districte sinó que és de ciutat però establir un espai comú per treballar conjuntament i que vagi un educador o l'altre sigui d'aquí o d'allà això és correcte, però bueno, també estem dient bueno, aprofitem per veure com estem intervenint també internament (dins l'escola), com estem treballant, com estem potenciant el treball grupal perquè realment els nanos que és molt més atractiu i dinàmica molt més els nanos... etc. etc. etc. I que veus que això a l'intern d'algunes escoles doncs no hi és, no?.

Perquè quan es detecta un cas d'absentisme, com funciona el circuit des dels IES?

(TSS) Potser dues coses: una família coneguda i atesa pels serveis socials o no. A la zona 5 la majoria són conegudes i ateses, Tot i que entren casos nous la majoria són famílies conegudes i el que es fa és passen una sèrie de protocols en cas que sigui un cas nou i l'escola ha de consignar no només el tema d'absentisme sinó també altres problemàtiques, clar, que es demana? Que sigui l'escola la primera en informar als pares, que això ja costa. Perquè et diuen: serveis socials dieu als pares que això no pot ser , que això no se què...bueno, i tu dius, No, això de què van? És l'escola. "Sou vosaltres teniu la obligació" i a aquesta reunió amb els pares serveis socials pot ser-hi però d'entrada cadascú les seves competències. Depèn molt de la situació de la família, de la família i del propi nano. Un exemple, aquí a la

zona 5 estan portant un grup de nenes gitanes, el primer objectiu és que...són nenes absentistes, de secundària, i en aquests cas el que ha passat és que abans la població gitana començava a ser absentista als 14 anys i ara ho són als 12. Però bueno, són processos complicats perquè clar s'ha de demanar el vist i plau dels pares que es faran aquestes reunions i s'ha hagut de replantejar molt el projecte i els objectius inicials i ha acabat sent un grup que treballarà bàsicament temes de cuina, eh! Imagina't temes de cuina amb nenes de 14 anys, eh? Perquè els pares no donaven el consentiment a més hi havia famílies barallades internament, que tenen les seves històries...són processos complicats. El que si que s'està optant és per fer un treball més grupal, bueno, doncs comencem per cuina...pensa que una d'aquestes noies per primera vegada va sortir del barri tenia 16 o 17 anys, o sigui que ens trobem amb aquestes situacions i amés són nenes que han estat des- escolaritzades a 12 anys. I per aquestes nenes no hi ha recursos de l'administració...

(TED) O sigui que calen recursos complementaris als instituts per part del Departament en el districte, així com antigament hi havia...

(TSS) Es que envien nanos a l'aula taller del Raval, si tenen alguna plaça, els enviem a...a on hi ha... però amb l'afegit que són nanos que el seu territori és el seu territori...i que no tenen gaire motivació que els hi costa sortir...però el que si que hi ha és un treball de contenció, tenim moltes famílies al Besòs que són multi problemàtiques, amb problemes de drogues, amb problemes de...i que el que no fas és canviar, la única manera de tallar tot això i de fer un trencament amb totes aquestes dinàmiques és mitjançant les mesures d'acolliment i adopcions familiars de nanos petits, però que són situacions que un jutge no te les valora perquè més o menys aquella família al seu estil els atenen...eh? i aquesta és la realitat que tenim. O sigui, jo penso que sí, que els efectes més positius són tot un treball de contenció. Ara aquests nanos no estan en un circuit normalitzat perquè clar, aquí tampoc no tenim cap centre obert, que això si que és competència de serveis socials i és una de les coses que estem ara considerant, el tema és tenir recursos complementaris en el propi medi, aproximar activitats dels centres cívics a la població més normalitzada, fer una mica el pont...bueno és una mica tot aquest treball.

(TED) En conclusió jo diria que el districte inicialment tenia aquest projecte, ara estem tots en un moment, tots, jo crec, perquè hi ha hagut d'una banda la demanda dels directors i d'altra banda l'interès de serveis socials de fer aquest anàlisi, per una altra banda de veure el que passa. Paral·lelament les comissions de matriculació en els centres van funcionant el que passa és que en aquest moment el que interessa és tenir aquests recursos complementaris que la zona no tenim i per tant la dificultat està en decidir, aviam és el districte qui ens hem de posar a detectar el que es necessita i a demanar-ho? O hem d'exigir que el departament ho faci? Perquè clar, l'altra cosa és que el Pla d'Absentisme de Ciutat que es va fer al seu dia i que encara està per aprovar i que... bueno doncs d' altra banda...

(TSS) Es que al començament ens varen dir: Això està a punt de caure, el projecte marc d'absentisme a nivell de ciutat ! AH! Pues vingam! esperem aviam què!...Passa el temps i dius bueno, sis mesos esperant a veure si s'aprovava i dius, bueno...paral·lelament tenim tota aquesta realitat no la podem obviar, tirem endavant! I a veure, per una banda hi ha el projecte marc aquí dalt i d'altra banda la realitat que requereix intervenir dia a dia.

(TED) En alguns moments si que veus que hi ha uns circuits distorsionats que una petició d'intervenció amb un nano des d'una escola t'arriba des de una carta que envia el director a l'alcalde, o una carta de la Delegació a l'IMEB o una carta que t'envia l'EAP dient que això passa, però clar això és una qüestió estrictament administrativa perquè si que els casos que es tenen es coordinen i es treballen i aquesta va ser una mica la conclusió de dir, bueno, ara podem fer un súper circuit i passar de tothom i que tothom ho faci així i tal però aquest no és el tema, o sigui que jo crec que el tema no està en tenir un circuit molt ..., clar...que va bé, va bé, potser ajudaria a tranquil·litzar a algú però... A: per exemple en els temes de protocols, per exemple, jo t'ensenyo aquest que és el que es va fer bàsicament a Verneda i a la zona 5 i que no només és un circuit de derivació sinó... per exemple: Protocol d'observació escola en el medi escolar, però a més molt ampli a l'hora molt fàcil d'omplir, no? per exemple: quan citeu a una família per una reunió amb el metre i tal que ve? tal, tal, tal. Després hi ha aquest, protocol d'observació d'alt risc en el medi escolar, és a dir, hi ha indicadors de maltractaments, etc., i això ens facilita i ens ajuda molt per dues coses: primer no només com a eina per obtenir una informació completa i molt ajustada sinó perquè això vol dir que el professional, el director, el tutor d'aquell alumne en qüestió el que està veient no és una situació de risc, o que realment si, o que...comparant amb l'altra que és molt escandalós i tal però no te aquesta situació familiar...o sigui que es un treball una mica de doble...clar i ha instituts que si i d'altres que tampoc no es pot fer-hi res.

(TSS) Jo tinc aquí algunes dades, a partir de dades de serveis socials, dels l'IES 97-98 i 98-99, de quan vàrem fer aquest estudi, i per exemple de l'IES 27: 5 casos d'absentisme d'alt nivell i després 8 al IES 28. Això és el que vàrem fer quan va haver la demanda dels directors de més mesures de protecció... després, nois i noies que estan matriculats però que són absentistes totals o sigui que o han aparegut: pues 4, eh? Sense matricular però que van a un recurs alternatiu, és a dir, a una UEE...

Perquè es produeix un decalatge entre la vostra quantificació i la de les escoles?

(TSS) Doncs mira, per exemple: "matriculats que són absentistes totals o que no han arribat a anar-hi, aquest a vegades els contem i a vegades no, perquè els donem fora de l'escola. No matriculats i amb recursos alternatius. No els contem! I d'aquests són els que a la zona 5 hi ha més, tot i que és una població la meitat d'altres barris, eh? A la Zona 5, que no estan matriculats i que estan literalment al carrer i estan amb el suport dels serveis socials, en aquesta situació irregular són 45 a la Zona, que és igual que La Verneda que te el doble d'escoles i de població. I això quan ho vàrem posar de manifest es varen quedar parats, perquè anaven fent el recompte jo tengo dos, jo tengo tres...i clar nosaltres els hi varen dir, no fem res. Oi?, no fem res? Doncs això és el que fem! Ara això no vol dir que aquests 45 nanos estiguin tots motivats...

Clar. Bé, voleu afegir cap altra comentari?

(TSS) Doncs em sembla que no.

Doncs moltes gràcies per la vostra col·laboració, estarem en contacte.

*Directora de Centre de Serveis
Socials. Zona 1*

(Explicació del guió d'entrevista a les escoles)

COMENTARIS DE LES ESCOLES: En el percentatge de conflictius, hi ha moltes diferències. Depèn de amb qui parlis (directora, cap d'estudis, etc.). La TED va fer a inicis de l'any passat un projecte que intentava regularitzar el què feien tots els educadors del districte, perquè quedés clar que tots fèiem lo mateix. Cada zona i cada educador tenia el seu "librillo" i regulacions amb les escoles com cadascú s'havia organitzat: en una escola, anava cada tres mesos; en altres, cada setmana; en unes, parlava amb el mestre; i, en altres, parlava amb el director. La TED ho va formalitzar tot això en un projecte a on es conceptualitzava l'absentisme, perquè tots parlessin del mateix. Va ser un projecte una mica desgraciat en el sentit de què es va presentar a les escoles i els educadors ho feien d'una forma diferent, de tal manera que el projecte va provocar conflictes entre les zones i el districte, i després es va donar per aturat, per això no te l'ha donat. Aquest protocol s'ha elaborat des de l'any passat i intentava formalitzar la forma en què es treballava amb les escoles. No va tenir èxit, perquè cada educador havia trobat una fórmula de treballar amb les escoles, independentment de la uniformitat. Els educadors buscaven els seus canals en funció del què es trobaven. Quan es fa un esforç d'aquest des del districte, tothom comença a veure que les coses fan desviacions, amb les quals no estan d'acord, perquè són tasques per a ells poc operatives. La realitat és que, en relació al treball amb les escoles, acaben personalitzant (director o cap d'estudis) i, per això, funcionem amb cada escola d'una manera diferent. D'aquí va venir el conflicte i, per això, el projecte es va quedar aturat

En principi, totes les escoles tenen comissió escolar/social?

A la zona 1 totes les escoles. Hi ha algunes zones, altres districtes, que defineixen l'absentisme com un treball a nivell comunitari, grupal, amb la guàrdia urbana. En el fons, l'absentisme és una llista de noms de nens, però la pots treballar de diferent manera. Hi ha zones que veuen l'absentisme com una feina grupal i que forma part de la seva agenda de coses importants, com un gruix important de la seva gent. Però a la Zona 1 no el tenim com un projecte, sinó que el treballem de manera individual. Però segur que a totes les zones, en la feina de control de l'absentisme és un 70% de la feina dels educadors que és la relació amb les escoles (conflictivitat, absentisme, nens bruts, pares que no controlen la situació, etc.), perquè jo crec que d'absentisme no n'hi ha molt. A la zona 1 tenim localitzats nois marroquins de 13-14 anys, que no estan matriculats ni van mai a l'escola, que són 5 o 6 nens que matricularem al cap de l'any. En el nostre cas, tenim dos educadors, un és el 70% de la seva feina i l'altre una mica menys, perquè es dedica a fer treballs grupals de coses que no tenen a veure amb l'escola. Però ni molt menys l'absentisme és un problema greu en aquesta zona. És més greu la conflictivitat a les escoles. Tenim més problemes amb nens marroquins que arriben i no saben la llengua, nens de comportament difícil. Hi ha absentisme, però al final sempre surten els noms. El volum no és gran perquè ens recordem dels noms.

Per tant, hi ha uns criteris definits d'absentisme, però cada educador ho adapta, fa allò que pensa que és millor?

Si, però no tenim definits uns criteris d'absentisme, ens hem de fiar del que cada escola ens diu. La gravetat de l'absentisme depèn de cada escola: algunes pensen que quan passa una setmana ja es greu; en canvi, hi ha altres que ens ho comuniquen quan han passat tres mesos.

Doncs nosaltres no tenim una fórmula de controlar quan un nen ha vingut o no: són ells qui ens ho han de dir. Llavors, en les comissions que són mensuals, a on va el director, l'educador, el cap d'estudis i la de l'EAP -, el nostre educador va amb una llista de nens que li interessa preguntar com funcionen que poden ser nens que hem estat treballant perquè l'escola ens ho ha dit o, per exemple, quan un assistent social acaba de conèixer una família i veu que hi ha alguna història pel mig llavors li comenta a l'educador que preguntis per si tal nen va. Llavors a les comissions es compara aquesta llista nostra amb la llista de nens que a la escola li interessa parlar (llistes de nens no només absentistes). Però no totes les escoles confeccionen una llista amb nens sota una consideració de situació greu. El Ceip 2, per exemple, ha estat molt temps sense que es digui res sobre nens absentistes; llavors el director es disculpa dient que el mestre no li havia comunicat el cas... Pel que fa a la definició de l'absentisme, ens hem de refiar d'allò que ens digui l'escola.

I que penses de tenir uns criteris compartits per facilitar les intervencions en un moment donat?

Està pactat amb les escoles. El Ceip 1 ho fa moltíssim (contacta al cap de 2 dies, però en altres escoles no. Jo no sé si està pactat per escrit, perquè són coses que hem rebut d'herència (escoles i educadors). No sé si cal trobar l'origen d'això. El que sí està pactat és quan un nen falta qui és el primer que ha de citar a la família, quan l'escola ha de dir prou, per deixar d'intervenir a SS.SS. Tot i que això és font de conflictes entre escoles i nosaltres. Hi ha escoles que no saben que la primera obligació és de la mateixa escola que és qui ha de solucionar el problema; en altres escoles es dona tot el contrari (tenim els 2 extrems). L'educador, amb la informació de que un nen no ve, doncs va a casa de la seva família o els fem que vinguin aquí. Però ja d'entrada comencem malament des de SS.SS., perquè, si vas a la casa, ja estàs acusant d'entrada, sense saber l'opinió de la família. S'ha de començar preguntar què passa i si tenen problemes. Nosaltres intentem que això no passi i li passem una nota i tenim la primera entrevista amb l'escola, perquè quedi implicada. En segons quines escoles, el nostre objectiu és que acabin assumint el que els hi pertoca, que utilitzin els canals adequats... L'absentisme depèn de les escoles. Hi ha escoles que declaren més i altres, menys. No sé si es que tenen molt o poc o es que declaren molt o poc. Jo crec, per exemple, que el Ceip 2 ha de ser l'escola que tingui més problemes d'absentisme: més nens, més població immigrant, més població difícil, nens matriculats fora de plaça. Les famílies d'aquí normalitzades no portaran els nens al Ceip 2; per tant el Ceip 2 s'està convertint en un getto, està acumulant de nens marroquins, gitanos, de famílies conflictives que es qüestionen l'escola. Això implica tenir problemes. Però el Ceip 2 és el menys concienciat, té molts mestres, un claustre molt gran, problemes entre l'antiga direcció i la nova. El districte va demanar a Inspecció que fes alguna cosa i Inspecció va demanar un canvi de direcció. És una escola amb mestres grans, bé comunicada. Va tenir un problema de maltractes amb l'EAIÀ de arribar a l'extrem de no traspasar-se la informació. La nova directora que tenia ganes de fer coses també li va fer un traspàs... Es a dir, penso que declaren poc absentisme perquè no se'n preocupen. En canvi, el CEIP 1 està molt a sobre dels seus nens i dirigeix i ordena tot el què s'ha de fer, de seguida coneixen a les famílies, és una escola ben lligada, petita. El primer dia que hi ha absentisme, ja ho declaren. El Ceip 3... no sé si és escola religiosa, és petita, familiar, bonica, queda lluny, té menys població marroquina, dominicana. Es més ... Protegida. Molts pares porten els nens allà

jo crec que és la menys conflictiva.

I el IES 6?

El IES6 és el que tenim menys controlat, perquè des de que van començar l'ESO estan molt atabalats i això dificulta la feina perquè no tenen circuits establerts; els hi falta organització. A nosaltres se'ns descontrolen. Hem estat molt temps amb un únic educador i casi no hem pogut treballar amb instituts. Ara en tenim dos i comencem a treballar amb instituts, comencen a demanar-nos no només col·laboració individual, sinó coses més àmplies. Amb el IES 6 no tinc relació. És possible que sigui l'únic que no té comissió. L'altre el tenim més integrat, és un IES nou, es troba al costat del Ceip 2. El IES 6, queda més desplaçat. En el IES 5 molts nens són de la zona en canvi, l'altre té molts nens que venen de l'Eixampla, la procedència és més barrejada i, segurament, tenen menys casos. Acaba sent informació personalitzada: depèn dels directors.

Vol dir que els equips directius tenen un paper important a jugar en el tema?

Sí. Es que per a nosaltres que hi hagi un circuit clar és importantíssim, perquè estem parlant d'informació de la família. Nosaltres, des de SS.SS., tenim informació de les famílies i és confidencial i només la passem a un altre professional sempre i quan la necessiti per entendre coses. Però no podem donar massa informació a qualsevol, perquè es converteix en un ximple "cotilleo". Hem de vigilar aquestes coses; necessitem tenir un canal eficient i li passem la informació si és necessària per entendre el comportament del nen, perquè no s'acabin marejant. És difícil que un mestre trobi al nostre educador, perquè és difícil trobar-lo aquí a les hores de feina.

Quants educadors hi ha per zona?

Depèn. A la zona 1 hi ha dos. Al Rv n'hi ha un. De fet, l'ajuntament té uns barems en relació a uns estudis que ells van fer sobre tipus de població, grau de analfabetisme, atur, surt un índex de conflictivitat i en funció d'això una zona té més o menys treballadors. Nosaltres a la zona 1 tenim pocs habitants i, no obstant, tenim 5 assistents socials, 2 educadors,... I l'Eixampla té molts més habitants i només té 3.

En el centre com a equips, quants esteu?

Jo, com a directora, 5 assistents socials, 2 educadors, 1 psicòleg i 1 recepcionista a ple temps (37,5 hores), excepte una assistent social (32 hores i mitja). Hi ha un educador que és molt estable que fa uns anys que està aquí, una que és nova amb contracte temporal pendent d'unes oposicions. És a dir, és un equip estable en el sentit que tots estem contractats, tots som fixes i tots estem aquí perquè volem. Però és inestable perquè estem amb moltes baixes maternals des de fa molt temps i això despista. Però és força estable.

En general, els diferents equips de les distintes zones són més o menys estables o hi ha molta rotació?

Hi ha rotació, perquè el Districte és molt cansat a la mínima que la gent pot canviar de zona. Aquí no. Fa 4 anys que estem tots i hi ha hagut possibilitat de canviar de zona i ningú ha volgut, però sempre hi ha una baixa maternal, un altre que demana una excedència, etc. i per entendre una escola necessites un temps. Però no són trasllats.

Tens percepció de diferència de problemàtica d'absentisme entre primària i secundària?

Sí. Penso que l'absentisme de primària està provocat pels pares per diferents problemes i a secundària també està provocat pels pares perquè és el resultat de no sapiguer transmetre al nen que carai està fent, però moltes vegades els pares no se'n assabenten. I és difícil treballar l'absentisme de secundària, evidentment. El de primària, normalment, és fàcil si las raons són, per exemple, perquè els pares estan ingressats o per motius de feina dels pares. Per això, tenim solucions: podem posar una treballadora familiar perquè porti el nen a l'escola, podem portar un objector o lligar a dos pares a prop de l'escola i demanar-los-hi que portin a l'altre nen. És a dir, tenim més recursos. A secundària és moltes vegades... és descontrol dels pares sobre que està fent el nen i això és més greu, perquè s'ajunta el fet que a primària al nen li agrada anar a l'escola, sap que ha d'anar. En canvi, a secundària és el problema de que no els agrada anar a l'escola i llavors has de treballar a l'adolescent i fer-li entendre lo important que és anar a l'escola i que ara sembli que recollirà d'aquí a deu anys. Per l'educador és més agraït perquè treballa més amb l'adolescent i no tant amb els pares; té una tasca més educativa. Treballar amb els pares implica una tasca més controladora (ho mana la llei). És més difícil de treballar perquè el "chaval" ja opina. A més, les aules taller, que eren un bon recurs, han anat desapareixent i això es nota. Els cursos no comencen fins als 16 anys, molts necessiten haver acabat l'ESO. És a dir, quan tu ja has convençut a l'altre perquè faci una altra cosa més manual doncs llavors resulta que no tens el recurs per donar-li. Les aules taller ha sigut una pèrdua considerable, en aquest sentit.

Hi ha alguna unitat d'escolarització externa?

Jo crec que no. Jo no he sentit parlar-ne mai. Jo tinc una reunió com a directora de les escoles a principis de curs a on situem l'any i expliquem els canvis amb els educadors nous que s'incorporen. Llavors jo no tinc un contacte directe: tot el que sé m'arriba pels educadors. Potser són informacions "esbiaixades", poc objectives, perquè m'expliquen allò que funciona malament amb les escoles i no el que funciona bé.

Tu portes 4 anys a la zona... Com ha anat variant l'absentisme?

Jo crec que l'absentisme és el mateix que el de fa 4 anys, excepte per aquests noiets entre 14 i 18 anys que arriben del Marroc, sense els pares i es posen a treballar (des de fa un anys i mig). Sense afegir aquest problema perquè no sabem molt què fer amb ells, la resta es pot considerar que no ha variat. En quant a aules taller ens hem quedat sense recursos. La G.S. és a partir dels 16 anys. Ens arriba informació sobre cursos, però no sabem a qui posar en aquests cursos, moltes vegades, perquè estan a mig curs: tenim problemes d'inscripció.

Hi ha zones on es treballa més individualment i altres zones a on es treballa de manera comunitària?

Jo crec que no. No hi ha cap diferència; sinó que per tradició a la zona 1 havia tingut un projecte pilot a tota Barcelona, a on es demanava la col·laboració de la guàrdia urbana. Durant molt temps, quan es trobava a un nen al carrer de seguida l'enviava a SS.SS.... Ara passa, però molt poc. No sé si no hi ha nens al carrer o es que la Guardia urbana no té ¿directe?. Nosaltres li podem demanar a la

guàrdia urbana que vagi a una casa a veure si troba allà al nen. Però ho demanem molt poques vegades; normalment ens em sortim nosaltres a no ser que pel tipus de cas els hi faci falta un ensurt. Ha quedat que això era un treball comunitari. (En el treball social hi treballa grupal, comunitari). La definició del treball social comunitari és que treballes la comunitat per evitar que hi hagi un absentisme. De manera que, en comptes de treballar amb el nen, treballes amb l'escola, amb la xarxa veïnal perquè ens comuniqui si hi veu un nen al carrer dins de l'horari escolar. En aquella època es va fer aquell projecte i s'ha quedat amb l'etiqueta de "comunitari", però ha anat després degenerant en un treball individual (els problemes es troben en uns nens o famílies concretes).

En l'origen es tenia una manera diferent d'abordar els problemes?

Jo crec que en els orígens era molt assumit que era un treball de SS.SS.; en canvi ara s'ha assumit que és una història de l'escola i que ja s'ho muntarà l'escola i, si no s'ho pot muntar, ja ens trucarà a nosaltres. Al principi, qui havia de liderar el problema érem nosaltres. A l'escola va l'EAP, hi ha un assistent social i abans no.

Hi ha solapaments de funcions amb l'assistent social de l'EAP?

No hi ha solapaments, perquè hi ha desconeixement absolut. Hi ha una des-coordinació brutal provocada perquè: (1) són institucions diferents (però amb l'assistent social del laboratori hi ha una coordinació absoluta); (2) L'EAP te 50.000 escoles (una feina brutal); contactar amb l'EAP és casi impossible. L'EAP va per les escoles de tot el districte, amb la qual cosa no sabem mai on són. Hi ha per tant problemes de calendari. A més hi ha problemes personals, perquè l'EAP és un equip de fa molts anys que funciona amb la seva pròpia dinàmica (3) També tenim culpa nosaltres perquè no els convoquem a una reunió conjunta. Tenim coordinacions amb l'EAP, però sempre a nivell individual (per un cas concret).

A la comissió social hi es l'EAP quan es troba l'educador i el director de l'escola?

Sí. Però allà és difícil trobar un moment per una reunió, perquè aquestes comissions acaben sent, a part de la primera, un llistat de nens que se't menja tota l'estona; acaba sent un recital de comentaris, "cotilleos", anècdotes. Nosaltres vam decidir que tallaven això perquè és una pèrdua de temps. Però a més la primera part és valorar la feina que nosaltres fent a mida que els hi donem informació. Hi ha conflictes escoles SS.SS. perquè l'escola considera que SS.SS. no fa la feina que li toca, que podria fer més o que SS.SS. te el paper de fer miracles amb les famílies. A nosaltres ens toca treballar sobre la responsabilitat i voluntat de la mare per portar al nen a l'escola, però no ens toca portar nosaltres directament el nen a l'escola.

Per tant, hi ha una discrepància entre una visió més assistencial o més de responsabilitat?

Sí, segur. Hi ha escoles que pensen que quan passen el cas a SS.SS. ja no es seva la responsabilitat.

La comissió social, una vegada superada la aproximació entre escola i SS.SS. quin és el següent pas?

Si ja està superada, vol dir que s'han fet uns canals d'informació que

són correctes, no es dupliquen i que ens faciliten la feina a nosaltres i a ells; llavors amb els noms de nens que ens han traspasat, l'educador coneix uns quants, dels quals mira l'expedient (què s'està treballant i després cita a les famílies i depèn del cas es treballarà d'una manera o d'una altra (resistència o sinceritat de la família; estratègia d'obertura a l'entrevista o de control altres vegades; i no sempre continuem treballant amb totes les famílies). Llavors es traspassa aquesta informació (el pla de treball, els acords als què arribem amb les famílies) a l'escola. L'educador pot tornar a l'escola i no cal que esperi que hi hagi una altra comissió. Les comissions són únicament per aquelles informacions que no cal que estem constantment trucant-nos i que poden esperar un mes. Si hi ha informacions que són urgents, necessàries llavors es truca a l'escola o es va a l'escola, no ens esperem. Nosaltres retornem informació quan un cas es traspassa fora de SS.SS. Nosaltres també necessitem que ens passin informació. Per exemple, el dia abans de quedar amb una família, truquem a l'escola per informar-nos de si la família ha complert el que hem pactat. Ens necessitem mútuament i d'una manera regular. Això sí ha canviat en els quatre anys que joestic aquí. L'escola va entenent que hi ha entrevistes que s'han fet conjuntes amb l'escola i les accepten, l'escola es va obrint i tenim el mateix educador. Els canals s'han treballat.

Quin és el vostre sostre?

És quan la família no vol col·laborar. Si un cas així no avança no és perquè no col·labori, sinó perquè no arriba a més. Són aquelles famílies que van tirant amb l'ajuda de SS.SS. i si no té l'assistent social empitjorarà. Es necessita una paciència absoluta. El sostre són aquells pares que no volen col·laborar o que tenen unes limitacions tals que és impossible que col·laborin (problemes de toxicomania, salut mental, etc.). Amb aquests casos acabem i traspassem el cas a l'EAIA (equip d'atenció a la infància que depèn de la Generalitat i de l'ajuntament que tenen poder, autoritat; depèn de la Direcció General d'Infància).

Tens contacte directe amb l'EAIA?

Sí. treballen a prop i el contacte és molt directe. Els l'EAIA de la zona estan molt saturats; l'EAIA de la zona 1 va fent, no està saturat afortunadament, perquè el districte és especial, té un l'EAIA només per a la Zona 1, etc. Som un desastre de zona, però tampoc tots els nens necessiten de l'EAIA. Només hi ha dos o tres a Barcelona que no estiguin saturats.

El Districte en té tres, en canvi l'Eixample en té un, El districte 3 en té un.

L'EAIA quin tipus d'intervenció fa?

Es qui decideix si el nen deixa el domicili familiar i ells poden demanar que sigui la Direcció General qui tingui la tutela i els pares qui cuidin els nens. Així, els nens no abandonen el domicili, però tenen cada mes a un l'EAIA que els controlarà, ajudarà. Hauran de anar a l'EAIA... Són mesures judicials que no impliquen abandó del domicili. Fem reunions periòdiques amb l'EAIA; depèn dels casos.

L'EAIA i l'escola tenen una relació directa?

Sí. Els casos que l'EAIA decideix que són seus, (a l'EAIA hi ha un psicòleg, un pedagog i un assistent social) doncs la relació amb l'escola la té l'EAIA i l'educador es retira i lidera l'EAIA. Són

casos de maltractaments, etc. Llavors hi ha centres d'acollida, famílies d'acollida. Potser que els pares tinguin la tutela i la guàrdia la tingui la DGAI i, en casos desastrosos, que la tutela i la guàrdia la tingui la DGAI.

Qui denuncia casos d'aquests?

Com a ciutadà, tots tenim l'obligació per llei de fer la denúncia. Quan es troben un cas de maltractament, com les escoles s'atabalen tant, normalment ens truquen a nosaltres i acte seguit el que fem és acompanyar-los. Quan l'escola veu un maltracto, el que hauria de fer es portar-lo al ambulatori en aquell mateix moment, perquè facin un diagnòstic. Llavors, a partir d'aquí, pot portar-lo a la DGAI i, si nosaltres com a SS.SS. no hi som, després intervindríem. Un maltracto és una situació que a tots ens desborda. Passa dos vegades a cada escola a l'any. Ens mobilitzem tots. L'educador porta al nen a l'hospital. L'hospital diu que no pot provar que hi hagi maltracto... Quan l'escola ens passa el cas a nosaltres; després nosaltres li passem a l'EAIA. Si és un maltracto constant molt evident fins que es pren una postura passen molts mesos, perquè l'EAIA necessita fer el seu estudi. Si és un cas urgent, doncs de seguida portes el nen a la DGAI i el nen no dorm aquella nit a casa seva. A vegades, el considerem urgent, però després la DGAI no ho considera urgent. Si es urgent busquen la plaça on sigui i es queden amb el nen. Jo crec que a vegades s'allarga, però es que és un tema molt delicat: estàs traient una tutela. L'opinió dels experts és moltes vegades que és més maltracto treure al nen dels seus pares que rebre el maltracto; per un nen és millor tenir una mare encara que sigui dolenta que no, no tenir-ne. Aquest criteri està molt present. A vegades, penso que s'allarga; altres vegades, ja va bé; i, altres vegades, s'arregla sense arribar a segons quines mesures.

Però es denuncien? No hi ha por a amenaces per part de les famílies?

Sí. Però es que les escoles no ho denuncien a la policia, sinó a nosaltres. La família acaba entenent que "quien le ha quitado los niños" és l'EAIA i no l'escola. L'escola podria denunciar un cas de maltracto a la policia sense necessitat de passar per SS.SS. Es clar, l'escola no vol assumir el risc que pot implicar això. I ho assumeix l'EAIA que és la seva feina i, per això, cobra més. L'EAIA assumeix aquest risc; part de la seva feina és sentir les queixes de la família.

Què passa quan us envia un cas?

Quan ens envia un cas, intentem que ens enviïn uns papers amb les dades personals de l'alumne

En algunes escoles, l'EAP ha elaborat uns indicadors de risc que ajuda a l'escola a detectar un cas.

Potser, però a nosaltres no ens ho han dit.

Hi ha una informació regular sobre casos de risc...

El tècnic té aquests papers guardats amb els que sabem quines són les dades d'absentisme. El Pepe té el seu propi registre i, quan va a l'escola, va posant aquests noms que signifiquen les "búsquedes" que farà per a cada noi (són compromisos). Quan va a l'escola, ell ja ve amb el seu registre per preguntar sobre nens concrets.

El Pepe fa un buidat anual o és una feina que, si no se la demanen, no la fa?

No la fem nosaltres, perquè tot això ho introduïm a l'ordinador, ho informatitzem. Llavors nosaltres no podem treure dades d'aquí, sinó l'àrea d'Afers Socials qui treu les dades (aquest programa és molt complicat). Hi ha serveis centrals, però no ens la ha retornat mai. L'àrea d'Afers Social de l'ajuntament de Barcelona, que és l'àrea que pensa, va fer en el 1995 quina és la feina de l'educador i indica la relació de l'educador amb l'escola. Són obligacions i estan escrites d'una manera més "filosòfica".

Qüestions de mobilitat de les famílies, sobretot les que se senten molt perseguides... Com us ho feu respecte al traspàs d'informació?

D'entrada, nosaltres acostumen a rebre més població que no gent que marxa, motivada pel preu més barat de l'habitatge. Depèn dels casos. Si és un cas complicat, SS.SS. de l'altre lloc és posa en contacte amb nosaltres i si és complicat es fa una entrevista conjunta amb la família amb l'anterior assistent social i la nova, i es fa la presentació. Es possible que es perdin pel camí, si SS.SS. considera que no és una família que prescindeixi dels SS.SS.; així doncs es perden i ja va bé que es perdin. Si ens interessa que una família no es perdi, o es fa això o, a vegades, no es fa la presentació amb l'anterior assistent social i llavors la citem nosaltres. És a dir, fem un acord i entre professionals ens traspassem la informació, l'expedient. En els expedients expliquem el que el nen fa: a que escola va, a que casal, si va de colònies, etc. A vegades, l'assistent social demana a l'educador es que preguntí per un nen en concret.

Utilitzeu el recurs de la coerció amb una família que, per exemple, tingui PIRMI?

Casi mai coaccionem amb el tema PIRMI, perquè moltes vegades sabem que no ho farem i llavors val més no utilitzar-lo. Perquè vol dir que aquella família es quedarà aquell mes sense ingressos la qual cosa ens rebotarà a nosaltres, perquè no haurà pagat el pis, etc. Llavors, moltes vegades no ho fem; però si creiem que s'ha de fer, ho fem. Depèn del cas. Ho fem quan sabem que està treballant i no ens ho ha dit; o, per exemple, quan s'ha anat a viure a un altre lloc i no ens ho ha dit, després d'haver-li enviat tres cartes. En els documents del PIRMI, hi ha dades i la part més interessant també. Poden rebre 49.000 pts. per un membre, 9.000 pts. per el segon i el tercer 6.000 pts.; depèn d'això hi ha famílies que cobren més o menys. Si aquesta família treballa, el sou es resta del PIRMI. Per tant, ajuda a que treballin i has de fer coses, perquè amb 49.000 pts. no pots viure; i segons les circumstàncies (preu pis, si ven "kleenex", etc.) els hi descomptaríem 10.000 pts. En els documents del PIRMI també hi ha la història de la persona.

Respecte al CAPIP, sou vosaltres qui us relacioneu o és l'EAP o és l'escola?

L'EAP només intervé amb aquells casos de nens amb els quals l'escola presenta molts problemes. Jo crec que som nosaltres, però també és l'EAP.

El CAPIP funciona a la zona?

El CAPIP està bloquejat de feina. Tant el CAPIP (infants) com el

Servei de Salut Mental són per a tot el Districte. Per tant només atenen problemàtiques molt greus i les més senzilles o de dinàmiques familiars o teràpia familiar no ho poden fer; doncs el psicòleg que nosaltres tenim en l'equip s'encarrega d'això si no és una teràpia molt llarga. El resum apareix en els documents i després estan els objectius a curt, mig i llarg termini que tenim a treballar amb ells (que són les converses amb la persona que nosaltres les traduïm en objectius). En els documents també apareix com farem per assolir objectius: amb entrevistes al despatx amb l'assistent social, visites a domicili de tant en tant i coordinació amb els diferents professionals que intervenen. I això la família ho sap. Si la persona/família no compleix lo acordat, pots exigir i plantejar que estant incomplint això.

No hi ha massa burocràcia?

Sí, però cada vegada menys, perquè el redactat ho simplifiquem i ho tenim cada vegada més per la mà. Però sí que se'ns menja la burocràcia. Cada vegada que fas una demanda, necessites fer molts papers, però forma part de la nostra feina. La PIRMI és de la Generalitat. nosaltres ho fem, però la Generalitat ho aprova.

Quin paper té Benestar Social?

Burocràtic total. Són les assistents socials d'atenció primària de l'Ajuntament qui fa la feina, qui veu a la família i la Generalitat el que veu és el paper verd; i depenent del papers que nosaltres li lliurem i de la valoració que ells facin, els hi donen el PIRMI o no. Llavors els hi enviem una carta. Això passa amb PIRMI, residències d'avis (competència de la Generalitat), ajudes d'econòmiques d'urgència, ajudes a llogater. Amb la DGAI funciona diferent perquè els tenen els seus propis professionals que valoren les coses. Som nosaltres qui fem la demanda a la Generalitat. Normalment ens barallem amb ells.

Els criteris sí són compartits però?

Bé, són ells els que manen i els que ordenen. Has de portar 1 any a Catalunya, sinó no tens una PIRMI. Pots negociar altres coses dient "mentirijillas". Però, en últim terme, manen ells, però ens tenen en consideració, ens consulten telefònicament.

I quin paper tenen les oficines de Benestar Social?

Tenen el paper de donar informació i punt. Informen a la gent de a on s'ha de dirigir per demanar un PIRMI, una residència d'avis, etc. Són oficines de propaganda. Però una PIRMI no és un dret, una pensió no contributiva sí és un dret i s'ha acabat. Una PIRMI no és un dret, perquè nosaltres pactem amb la persona i, a canvi, els hi donem la PIRMI. La PIRMI implica compromisos.

Vols afegir algun altre comentari?

Doncs crec que això és tot.

Moltes gràcies per la teva col·laboració.

*Directora de Centre de Serveis
Socials. Zona 2*

(Breu presentació de l'estudi i dels temes a tractar en l'entrevista)

Mira, aquí és absentisme junt a altres indicadors com problemes econòmics, maltractes. Hi ha moltes escoles i professionals de serveis socials que volen parlar el mateix llenguatge i posar-se d'acord. Es va començar el curs passat i aquest és el segon curs. Per tant, no hi ha grans coses. Hi ha un circuit de detenció, prevenció i de com diferents institucions de la població podem solventar el problema. El tema del absentisme és dels indicadors que estan més ben definits perquè és una preocupació d'un moment donat, és un indicador molt visible, etc. Van ser capaços de dividir-lo en 3 tipus d'absentisme i posar-nos a decidir a veure què fem. Perquè els circuits oficials és que el director ho notifica a ensenyament i a partir d'aquí (es fa la intervenció), però ens hem trobat amb un cas d'un director d'escola que havia notificat una absència d'uns nens i que després de dos anys ensenyament m'envia una carta a mi, a veure què podem fer amb aquests nens... Doncs clar, quan vam veure això...Van pensar que aquest circuit no funciona d'Ensenyament havia passat a l'IMEB, de l'IMEB havia passat a l'àrea, de l'àrea al districte, etc. Dos anys passejant la carta, per anar a acabar al territori i la van contestar a on havia sortir. Vam veure què podíem fer.

Es pot dir que hi ha un protocol d'absentisme?

No ben be, es tracta de tenir clar tots el què es pot fer a través del projecte. L'absentisme ho detecta l'escola i, per tant, s'acorda que la escola, quan es produeixin les faltes, es posi en contacte amb la família per carta o per telèfon. Dues vegades. Si després d'aquests tràmits, la família no es presenta o no respon; l'escola ho notifica a Ensenyament, perquè la majoria de les escoles són de la Generalitat. De fet, suposo que ho notifiquen a l'IMEB. Paral·lelament, ens arriba a Serveis Social i posem en marxa un segon circuit, una segona oportunitat: citació conjunta SS i escola, dins de l'escola. Si no funciona, fem una citació conjunta de escola i SS, però dins els Serveis Socials. Si tampoc funciona, els SS avisen a la família que es presentarà al domicili. Si això tampoc funciona, SS es presenta en el domicili un dia sense avisar. Però ho fem respectant a les persones, sense abassegar. Si realment no acaba funcionant això tampoc, la nostra opció és passar el cas a l'EAIA, amb tota la informació que es pugui recollir; perquè a vegades la família et diu una cosa, un veí et diu una altre i per un altre cantó t'arriben altres informacions. Si no pots arribar a cap pacte amb la família, si la situació continua, es considera que el nano està en una situació de risc i es passa el cas a l'EAIA, amb la informació de l'escola i la què ha recollit S.S. L'any passat, tots els casos van funcionar, però aquest any reflexionaven a final de curs sobre quins casos es mantenien aquest any. Hi ha casos que es poden arreglar, però els més grans es mantenen.

De quin percentatge estem parlant?

Podrien parlar de 1 parell dels nanos de cada escola, més o menys. No parlo de la zona de C.T. que no és que sigui una altra zona: és Zona 2 però té una atenció social específica (Benestar Social específic i canvia de programa). El percentatge canvia segons els anys. L'EAIA està col·lapsat, arriba un moment que es tanca el circuit, amb totes les reticències d'alguns professionals (escola i SS). D'aquí a dos anys, qui agafi les responsabilitats es trobarà un circuit extern. Arriba un moment que el procés s'allarga moltíssim i el fet de no

portar els nens a l'escola té greus implicacions. Estem parlant de nens molt petits, de primària; de primer, segon i tercer de bàsica. No portar-los a l'escola significa no socialitzar-los, no ensenyar-los uns horaris, etc. que és perjudicar als nanos.

El col·lapse de l'EAIA per quin motiu es produeix?

Per les problemàtiques de maltractes, per estar el servei en funció de l'àrea de districte, perquè l'EAIA es dedica a tota la ciutat de Barcelona i es col·lapsa per motiu de les zones de risc. Perquè no funciona per zones, sinó per districtes.

Per tant, els serveis de l'EAIA són els mateixos a la Zona 2 i a Sant Gervasi, per exemple?

Sí, són els mateixos. Són altres persones i altres recursos, però és el mateix servei.

Quina competència té l'EAIA Es compartida?

Sí.

Què implica tenir la competència compartida?

Hi ha un conveni entre la Generalitat i l'Ajuntament que es renova cada any. El personal pertany a l'Ajuntament. Suposo que els recursos estan compartits, perquè l'EAIA té competència per a mesures administratives (tutela, custòdia, etc.). Això ho té la Generalitat. Sé que és competència compartida, però fins a on, no ho sé. Sé que qui té competències administratives legals és la Generalitat (no l'Ajuntament) i que la Generalitat traspasa aquestes competències a l'EAIA. En canvi, el personal depèn de l'Ajuntament, mitjançant un conveni que es fa cada any. Es complex.

Per tant el circuit de la Generalitat es trenca aquí. Però, en altres moments del procés, hi ha vàries intervencions per part vostra... Quina efectivitat tenen? En quant a les 2 convocatòries als pares, serveix això per reconduir els casos?

No t'ho puc dir. Et puc dir la part que integra S.S.

I respecte a les vostres intervencions (una a l'escola, una altra conjunta a SS i la tercera ja de contacte/visita a domicili avisada i no avisada)?

Si. La impressió que tinc és que normalment, si es convoca a la família per part de dos institucions, la família acudeix, si no ha acudit abans a l'escola. Aquests casos són el 90%. Quan has d'anar a la primera visita domiciliària ja es dolent, ja comencen les coses a posar-se difícils, perquè significa que allò està molt deteriorat. Les famílies no et fan cas, encara que t'acullin bé. Nosaltres anem a les cases com a servei de ajuda, no de control. Si volem controlar, l'únic que podem fer es passar la informació a l'EAIA, però no tenim cap potestat. La meva experiència és que cap dels casos menys unque hem fet a domicili no han acabat bé. Són casos conflictius. La família passa.

I de quants casos estàs parlant?

Doncs de 3 casos aquest curs. La veritat és que no totes les escoles passen informació.

I això a què es degut?

Hi ha escoles que amb els casos conflictius els hi dóna por. Llavors, no et passen informació. Nosaltres estem a remolc de la informació que ens passa l'escola.

Per tant, la detecció està en mans de l'escola?

Sí

Hi ha algun altre servei que pugui fer la detecció?

Teòricament, si la guàrdia urbana troba algun nen pel carrer, el porta a l'escola si està matriculat i, si no ho està, el porta a casa. I aquí s'acaba la feina de la guàrdia urbana.

Però ho deuen comunicar a S.S. d'alguna manera?

A mi, no m'ha arribat mai res. No sé si s'ha de fer o no. Sé que anys enrera hi havia una figura de guàrdia urbana que, en aquests casos extrems, tu podies anar a la guàrdia urbana, al domicili, vestit d'uniforme, amb un poder de repressió i això funcionava amb aquestes famílies, segons els directors d'escola, i llavors, per la por a la guàrdia urbana, acabaven portant el nano a l'escola. Però ara aquest conveni amb la guàrdia urbana no hi es; no sé per què. Alguns directors d'escola em comenten que el troben a faltar. I, per exemple, d'aquests tres casos, n'hi ha un en concret que es podria solventar d'aquesta manera, sense arribar a grans extrems, per les característiques dels pares d'aquest nen, la guàrdia urbana els mobilitzaria. Altres nanos necessiten més ser protegits. En aquest cas, hi ha una relació afectiva important amb el nen i no només de valors. No et dic abusar del servei de la guàrdia urbana, però en un moment donat, estaria bé.

Quines altres branques d'aquest circuit d'intervenció es podrien reforçar? Per a tu, quins són els punts febles del circuit?

Per mi és bo. D'alguna manera... Es podria reforçar aquesta figura de la guàrdia urbana, però entre tots els professionals valorem que nosaltres, tots els què estem en el territori, hem posat bona voluntat. El 90% dels casos s'han pogut solventar, però què passa amb els altres? Què passa quan la gent no respon a les institucions d'ajuda i necessites més una mà o un control? Doncs, necessites del què té més poder, ja sigui Ensenyament, el districte, de la guàrdia urbana... Es necessita que algú pugui articular tot això. I posar més elements, més recursos. La bona voluntat dels professionals té uns límits. Per què hi ha alguns nens que no entren en el circuit; es queden en el marge o, si es tracta de nens que sí entren a través d'aquest procés, es queden despenjats un temps. estem parlant de dos anys, fins i tot.

Més recursos... Què vol dir?

Jo penso que això és una mena o aspecte de la prevenció. S'ha començat per la gent que està en el territori, que són professionals; però penso que la prevenció ha d'estar englobada en el tot del territori. Llavors, el nano no és només escola i S. Socials, sinó és que pugui participar en activitats esportives, de lleure, culturals, de taller, etc. Nosaltres ens trobem en un territori que no té entitats que promocionin això. I tot això no pot dependre només de professionals o

de l'Administració. A vegades, hauria de ser un moviment associatiu o veïnal. I no n'hi ha. Només ens trobem amb coses molt professionalitzades: el Centre Cívic, recursos de lleure que porten professionals de l'Ajuntament i que està col·lapsat (90 places i tenen 300 sol·licituds). Ens trobem que no hi ha ni associacions (apropiades) ni certs recursos institucionals.

No hi ha associacions de veïns?

Sí, n'hi ha set. Però són 7 entitats petites, sense cap capacitat d'integrar ni de fer activitats. Està bé, però no fan res.

No hi ha alguna entitat o espai per dinamitzar projectes? (teixit associatiu)

Aquesta mancança dificulta la feina. Si el nano està integrat en algun recurs i aquest lloc funciona, doncs pots parlar amb el monitor; però això, a la Zona 2, o és molt feble o no existeix. És (una deficiència) històrica. Potenciar això és difícil i hi ha d'haver diferents entitats per poder tirar-ho endavant. Primer, ha d'haver una voluntat política, la figura del cap de territori i (tres) associacions. Vol dir estar d'acord. Respecte al tema de la prevenció, això és del circuit escolar, però està relacionat amb el territori on està ubicat. Vam ver un recull de totes les escoles, treballant conjuntament amb el programa de compensatòria: contaven quants nens acabaven l'escola, què els hi faria falta. I les escoles es van comprometre a contar els nens que una vegada acabaven l'escola es quedaven sense fer res. I, des del punt de vista i coneixement del tutor, doncs s'indicaven què els hi aniria millor, segons tres vies: esportiva, lúdica i 2 dies de reforç escolar a Càritas i dos de lleure o esport. Doncs bé, ens vam trobar amb la dificultat quantitativa de que no s'han pogut integrar aquests nanos en aquests recursos. No hi ha prou teixit com per acollir a tots aquests nanos.

Aquest projecte de Càritas de reforç funciona des de fa temps?

No. Càritas ha començat aquest curs i el continuarà el proper curs. Aquest projecte va sortir d'una gent que porta un esplai de dissabte i que viuen al barri. Un dels membres de l'esplai és mestre d'una escola i van pensar tirar endavant un projecte de reforç. Llavors és quan es van posar en contacte amb nosaltres. Es quan ens vam conèixer (SS i Ajuntament). Nosaltres els vam fer un assessorament (necessitat de reforç de voluntaris, subvenció, etc.). Quan el projecte va agafar un mica de cos, ens vam posar d'acord amb Càritas, perquè també estava interessada. Ens vam posar d'acord l'entitat, Càritas, Ajuntament i Compensatòria. Havia d'ésser un projecte de col·legiat, però finalment Càritas, pel volum de peles que representava, ho va assumir amb la Generalitat. I nosaltres hem integrat nanos. Es a dir, hi ha hagut un bon enteniment entre tots plegats.

Respecte als indicadors de risc del juny del 1998. Serveixen? Utilitzen les escoles aquests indicadors per a la detecció?

Sí. Hi ha una sèrie d'escoles que han entrat molt bé en el què ha estat la filosofia del projecte i llavors detecten tots els indicadors (alguns més que d'altres; perquè hi ha indicadors que fan por, com per exemple els de maltractes, etc. i costa més de manifestar per part del mestre). Això és tot un treball.

Si un mestre té intuïcions de què hi ha casos de maltractament? Pot demanar assessorament o suport? Què pot fer?

Els mestres saben quan hi ha maltractaments, sobretot perquè els nens que estan maltractats confien en el mestre, creen un vincle important amb el mestre. El mestre ho sap. El què pot fer és trucar-nos a nosaltres. El mestre o el tutor ha de portar el nen a l'ambulatori perquè el metge certifiqui que això són signes de maltractes. Si no es porta el nen a l'ambulatori, l'Hospital de Sant Joan de Deu té una unitat específica y especialitzada sobre el tema. Quan hi ha situacions que no estan clares, es va a l'Hospital. Si ens donen un paper que ho certifica, doncs anem a l'Àrea Bàsica. Això es una implicació i als mestres els hi fa molta por. S.S. acompanya al nen i al mestre per motius de pors o reticències, però ells s'han d'implicar. Llavors, un cop es té aquest certificat, es quan s'entra en el circuit. Nosaltres, com a S.S., truquem a urgències, a L'EAIÀ, etc., perquè es una situació d'urgència. El curs passat, va aparèixer un nano en una escola ple de blaus d'una barra de ferro. Va ser molt fort. El mateix dia aquest nano va quedar ingressat en un centre. Jo en aquest cas, tinc una queixa perquè l'escola es va esperar a aquell dia, quan se sabia que aquell nano feia molt temps que era maltractat. L'escola va apurar la situació, quan se sabia des de feia molt de temps (perquè l'has vist a la piscina ple de blaus o ho ha dit el nen a classe). Es a dir, suposa la implicació del mestre, el tutor.

Aquest és el indicador de detecció més problemàtic?

Sí, però els dos indicadors que es manifesten més problemàtics són els problemes econòmics però no quan representa una alimentació precària, un vestuari deficitari o una manca d'higiene, sinó quan representa deutes per a l'escola. És molt cruel, però és així. Es quan la gent està conscienciada i quan hi ha bona voluntat, quan es dona la implicació de l'escola.

De quin tipus d'absentisme estem parlant? En el cas de primària, està lligat als problemes econòmics?

No. Tampoc els maltractaments tenen perquè anar lligats ni al absentisme ni als problemes econòmics. Potser que un senyor o senyora paguin el menjador, paguin totes les sortides, porti religiosament al nano a l'escola cada dia (i maltracti al seu fill).

De les escoles que jo et comentava, em podries dir quines concentren més absentisme?.

No. No em sento còmoda.

D'acord. Teniu doncs un projecte que no només engloba l'absentisme sinó tots aquest aspectes?

Sí, però si som realistes, la majoria de vegades engloba l'absentisme i els problemes econòmics que afecten a l'escola. I, a vegades, hi ha alguna escola que es més capaç d'integrar tots els altres aspectes. Perquè un nen no ho té tot.

Sí però, a vegades, els indicadors coincideixen, encara que no necessàriament...

Si. Diem famílies multi problemàtiques, però no tots els problemes els té un sol membre de la família.

Hi ha un acord comú a l'hora de definir l'absentisme per part de les escoles?

Sí. Els tipus d'absentisme són: el moderat, el regular, el crònic, el total, el puntual i el intermitent. Tothom té per escrit això i sap el què s'ha de fer.

Hi ha algun tipus de circuit de transmissió de informació entre escola i els altres serveis externs?

Sí, hi ha una fitxa per família: un registre de casos. Apareix a cada fitxa l'escola, el tutor i estan recollits els indicadors, per cada alumne. És un pla de treball plantejat. L'omple l'escola i es dóna una coordinació entre S.S. i escola. Ens posem d'acord i aquestes fitxes ens les quedem una cadascú. La informació es queda registrada, però no hi ha una informatització: Això ha començat aquest curs.

Com valoren la utilitat d'una fitxa d'aquestes característiques? Creus que dóna molta feina burocràtica o és interessant?

A mi m'explicaven les educadores que hi ha un institut que ha començat a omplir-la d'una manera regular, estable, etc., però no perquè l'institut prengui la iniciativa, sinó en el moment de la coordinació la omplim conjuntament i això ajuda a centrar el cas i el tema, i a decidir els acords que cal prendre en relació a la família; i ha servit per comentar amb les educadores, que són els referents del projecte, si cal implantar-lo a la resta de les escoles. (Així, mitjançant les fitxes) es té present, es té un seguiment, i s'indica o queda clar on acaba la teva actuació i on comença una altra, què es pot fer conjuntament, etc.

Quan l'escola detecta un cas truca a S.S i què us trobeu?

No. Aquest any s'ha acordat (pacte) amb cada escola que un cop al mes o cada 15 dies hi ha una trobada regular. Això també és nou d'aquest any. I, a començaments de curs, fem fer una "presentació oficial del projecte" i al final de curs una valoració individualitzada, escola per escola, per saber com funciona. A la presentació oficial i a l'avaluació hi vaig jo; però normalment van les educadores.

Quina valoració feu del projecte?

Les conclusions són, per una banda, generalitzar l'ús d'aquestes fitxes a la resta de les escoles i, per altra, ... Després està el tema de què ens havien adonat de què els casos en què havia funcionat o havíem avançat era perquè havíem estat capaços de fer un diagnòstic i una intervenció (coordinació entre el referent de l'escola i SS: es fa un diagnòstic i un pla d'intervenció conjunta). Els casos que estaven igual que al començament de curs era perquè ens havíem quedat en la coordinació.

Aquí, la coordinació significa només un traspàs d'informació?

Sí, exactament. Havíem estat capaços (d'arribar a aquest punt) a través d'alguna d'aquestes actuacions (de conèixer a la família, etc.) d'intervenció conjunta. Abans no érem conscients. Llavors vam quedar, de cara al primer trimestre, amb el compromís d'un pla d'intervenció conjunta per escrit com a eina de treball un anava a escola i un altre a SS. I a més a més marquem objectius temporalització, marquem 3 mesos. A vegades, es pot perdre un curs. Hi ha casos o indicadors que els hi ha de donar un marge de mesos. Ens trobem amb aquest problema, aquí el tema queda tallat, perquè hi ha intervencions que necessiten mes temps.

Per desbloquejar aquest tema es bastant mes complicat?

Sí. Per això et deia que lo que es la bona voluntat de les persones que intervenen està molt bé, però quan s'allarga a l'EAIA o al territori o a altres coses..

En aquest circuit compensatòria intervé o pot intervenir?

Sí. Compensatòria està present.

I l' EAP?

Compensatòria està present perquè normalment a totes les coordinacions entre SS i escola està present Compensatòria. Està present en tot el circuit, vetlla i intenta que els mestres siguin més sensibles i si hi ha una escola amb disfunció, ho treballa des de dins. Però hauria d'estar present en aquest circuit. En aquest cas, EAP i SS són professionals que tenen un equip d'assistents socials... Però és intervenció a demanda de l'escola i dins de l'escola. És complex. Nosaltres estem fora de l'escola. Llavors casar tot això dins l'escola és difícil. Teòricament, l'escola és qui ha de tenir les eines per trucar a SS, Compensatòria o a l'EAIA, perquè són recursos de la pròpia escola dintre de l'horari escolar.

L'EAP dictamina casos de necessitats educatives especials: és fan dictàmens. I el dictamen és limitat també, perquè els dictàmens no són coincidents amb els que faria l'escola.

és que el món escolar... les escoles tenen molta resistència. Per a elles és més fàcil diagnosticar un nano amb el què no es pot treballar i demanar assessorament, que no pas canviar jo la meva actitud a l'aula com a mestre. S'han de fer les dues coses. Però és més fàcil la primera.

I el tema del absentisme a Secundària... Us arriben casos?

Sí. A Secundària el què passa es què a vegades amb l'atenció (que es dóna al cas en concret) és més fàcil que accepti tornar a l'escola que no a la família. Són aquelles situacions en les què la família ha perdut tot el control sobre el nano: no és capaç de pactar, posar límits i la majoria de vegades es dóna la negociació entre el mestre o l'educador amb el nano. És diferent: el circuit és el mateix, però té unes connotacions diferents. És molt important com l'institut rep al nano, perquè aquest absentisme no es repeteixi. Realment, hi ha instituts que no ho tenen clar i el reben matxucant-lo. Són nens que tenen molt clar que no volen anar a l'escola i, si els instituts no són acollidors, els nens no tornen. Respecte a l'absentisme en aquests últims tres anys, tinc entès que augmenta amb la Reforma. ... Jo et puc donar impressions d'aquest territori. Aquest és un territori específic, perquè quan els nens fan P3, P4, P5, els papes i les mames acompanyen als nens, però a partir de segon es fan grans i van sols. Imaginat a tercer amb 7 anys... A P4, P5 els mestres poden parlar amb els pares. Però després això no passa. Això representa un percentatge molt elevat a aquest territori. Fins i tot hi ha zones que no tenen que travessar carreteres i llavors van sols. Això no vol dir que hagi d'haver absentisme, però el nano amb 12 anys és qui es relaciona amb l'escola. Si el nen no coneix a ningú i els pares fa anys que no es passen per l'escola, ni per comprar els llibres. El nen ho té que fer sol.

No hi ha ningú que pugui acompanyar?

Sí, nosaltres hem fet acompanyaments puntuals a famílies que coneixes. Hi ha famílies que saps que tenen aquestes dificultats.

Potser hi ha nois que no requereixen serveis socials, però que un acompanyament en aquest sentit sí que en necessitarien ¿no?

Això ho té que garantir l'escola de Primària. Es garanteix que el nen està matriculada des de l'escola. Controlen la matriculació, però tres mesos de vacances d'estiu que trenques la dinàmica d'escola per començar en un lloc nou i els nens no coneixen a ningú de l'institut, són els petits de l'institut i hi ha instituts molt grans. Hi ha molts nanos que els hi costa molt començar i continuar; i avui dia ja fa mesos que segons ells o els seus pares ho saben tot en la vida (sumar, dividir, multiplicar... perquè més). Hi ha escoles en les quals els nens no han faltat mai, perquè tenia l'escola per la mà i sabia quin mestre tindria. També a Primària hi ha més la figura de mestre (plantejament diferent) i després això es trenca als dotze anys. La meva impressió és que a Primària el curs passat va haver-hi més absentisme amb aquest nanos que en aquest any. Respecte a l'absentisme de 1er de ESO, les escoles s'han bolcat més aquest any en el pas a la secundària. Tinc la impressió. Dades no tenim, perquè això ho controlen les escoles. És complex. Depèn de l'organització de l'escola.

El tema del absentisme ha estat recurrent a la Zona?

Sí, sempre ha estat una problemàtica. Jo penso que abans era a partir dels 14-16 anys (ara fins als 12), que acabaven la primària amb 14 anys i es quan es van crear les escoles taller, etc.

Els recursos a la Zona d'educació especial, tipus unitats d'escolarització externa, o UAC's dins dels instituts? Es fan demandes d'aquest tipus de recursos des dels instituts? als educadors?

Sí. Però no ens ho fan arribar a nosaltres, sinó a l'EAP.

Demandes de matrícula fora de plaç es produeixen? Hi ha mobilitat geogràfica ?

No en això és bastant estable. Hem fet un pas endavant a Primària (no als d'Institut): els pares són conscients de la importància de la matriculació. Els nens estan matriculats, encara que no els portin a l'escola. No hi ha problema de places. De seguida que arriben de fora, els matriculen. Però no està tant clar que tots el nois de l'Institut estiguin matriculats. No hi ha un cens. Traspàs de Primària a Secundària que fan les escoles... Si ha algun nano fora de territori es problemàtic o gent nova també és difícil...

Quins aspectes serien millorables contra l'absentisme a Secundària, a part del mateix treball intern a l'escola?

Jo penso que hi ha dos temes que els instituts han de reflexionar o marcar i pautar sobre l'absentisme que són: (1) com reps aquests nanos que són més petits que anaven a Primària i ara comencen Secundària; i com reps aquests absentistes: acolliment perquè s'enganxi a l'escola i estigui motivat; (2) I després el tema relacionat amb l'absentisme: el tema del trencament de la norma, a partir dels 12 o 13 anys, quan els nens es desapareixen i "atempten " contra la norma, perquè és l'època. Si el mestre expulsa al pati a un nen que ha trencat el vidre, doncs

després d'aquesta expulsió comença l'absentisme. Com no regulem el tema de les expulsions... No cal fer segons quin tipus d'expulsions (trencar llibres, fer grafitis, etc.). S'abusa de les expulsions com a arma d'imposició. Aquest casos, acaba en absentisme. El tipus de mesures en l'institut són: (1) o la coercitiva (2) o la d'acollida.

Respecte al tipus d'intervenció en termes de circuit, és aplicable a Secundària?

Sí.

es pot dir que en comptes de fer la intervenció familiar es fa amb el nano?

Bé, família i nano. La família està present, tenint en compte al nen.

Des del punt de vista de la intervenció, quin tipus de recurs teniu per fer pressió a la família davant de casos d'absentisme?

Recursos d'ajuda.

I recursos de negociació amb PIRMI, etc.?

Això es ajuda. Tu pots posar-te en contacte amb la família i pots posar una assistenta familiar al matí per aixecar als nens i preparar l'esmorzar o que faci l'acompanyament. Hem d'estar d'acord amb la família, si la família diu que no, no es pot fer res. Li pots proporcionar el PIRMI. Li pots proporcionar ajudes econòmiques, per comprar llibres, material escolar, per sortides (perquè el nen no tingui vergonya).

Aquests recursos són d'Ensenyament, de fet ¿no?

Bàsicament són d'Ensenyament. Però Ensenyament en té 10.000 pts. per llibres i els llibres valen més. I si estem parlant de famílies que han de passar 4 persones amb 60.000 pts. al mes i han de pagar aigua, llum i menjar... No arriben. Els llibres, els materials escolar, les activitats extraescolars i les sortides... Si vols que el nano estigui integrat ha de participar en tot això. Si la família entra amb nosaltres en un pla de treball, si la família manifesta les dificultats, doncs nosaltres li posem exemples per ajudar-la, li proposem una recerca de feina paral·lelament o una ajuda econòmica, per descobrir això, es a dir, mesures per a la família i per confiar que la família agafi els dinerets o el taló i portin el nen a l'escola. És un pacte amb la família. La majoria de vegades funciona. Quan la gent està dins un dispositiu d'ajuda i veu que d'aquesta ajuda pot treure beneficis, li interessa estar a bones. La majoria de la població, quan no entres en això, vol dir que estàs trobant un absentisme molt diferent, molt desestructurat, en situació d'exclusió. Si no, la gent entra en aquests circuits. Pactem el donar diners per comprar llibres. Ells compren els llibres, després de cobrar. Però t'ho has de treballar i ells ho fan.

I en els altres casos... Quina intervenció podeu fer quan la família no s'interessa?

Si tu estàs oferint una ajuda familiar i ells no ho accepten o no volen saber res... No pots anar a casa seva cada dia. La gent també té els seus "drets".

Hi ha bastant col·lectiu gitano ¿no?

Sí.

Quina és l'associació entre l'absentisme i el col·lectiu gitano?

Els gitanos en general porten els nanos a l'escola a partir de P3. Quan comença a haver-hi una altra vegada és a Secundària. Sobretot amb les nenes. A lo millor, fan primer d'ESO i a segon d'ESO, es comprometen, però la família l'ha de preparar perquè sàpiga porta la casa, etc. Llavors, et trobes que deixen d'anar encara que tinguin un potencial dins de famílies estructurades, seguint les seves lleis. Però, a diferència d'altres llocs, la gitanes es casen bastant joves (13 14 i es possible per casar-se als 15-16 i es queden a casa amb la mama, per veure com els porta la casa i es queden també a casa quan un germà petit està malalt... Llavors és quan es comencen a distanciar.

Quin és el posicionament de les escoles? Serveis Socials intervé en aquests casos o No?

En principi... Hi ha un problema...una contradicció: " Què fas quan tens una nena 15 casada? És un conflicte cultural".

I com solucioneu aquest casos?

Nosaltres mirem cas per cas, individualment. Si veus que aquella noia gitana s'està acostant als 16 i té clar que s'ha de casar i tenir fills, tu no pots començar a matxucar a aquella família perquè no te massa sentit, ja que no la portarà a l'Institut, perquè per a la seva comunitat no està ben vist. Si es tracta d'una nena que no està compromesa i està tot el dia pel carrer sense fer res i veus que la família estaria mínimament disposada a que, si no a l'Institut, si a fer un aprenentatge d'ofici, doncs llavors podem mirar perruqueria o altres, perquè aquesta noia acabi (uns estudis).

Per què la contradicció de la nena que vol estudiar i la família no vol, es dona?

No.

Teniu altres col·lectius a part dels gitanos?

Comencen a arribar famílies marroquines.

Es donen casos de absentisme en aquest col·lectiu?

No. És diferent. No en tenim tants, però és un mica diferent i normalment quan arriben el que volen és integrar-se. Van a escola, es possible que faltin a colònies. Però els que comencen a faltar més abans són els nois. Perquè tenen mes poder en la societat marroquina.

Sí. En altre districte em comentaven que els nois gitanos amb quinze anys tenen autonomia personal i llavors és més difícil que la família els recondueixi.

Sí, però si el pare, per exemple, valora més l'ofici que el comerç, la venda... Depèn molt del pare; de si el pare treballa o de si té o no oficio o de si treballa com autònom o amb contractes... Depèn molt del pare, em sembla.

Es pot dir que a Secundària, l'absentisme de les noies és més ocult?

Si, sobre tot de les nenes gitanes el de les nenes, sí. Però és que les noies gitanes estan bastant ocultes.

Be, vols afegir alguna cosa?

No em sembla que hem parlat de tot.

Molt be doncs moltes gràcies.

*Directora de Centre de Serveis
Socials. Zona 3*

DIRECTORA CENTRE (Serveis Socials)
ZONA 3

(Breu presentació de l'estudi i dels temes a tractar en l'entrevista)

Tu ets?

Jo sóc la directora de SS.SS i sóc psicòloga. Sóc directora de la zona. En el districte, hi ha el cap de Serveis Personals, que és el primer cap tècnic; hi ha 8 polivalents: 1 de SS.SS., 1 d'educació... hi ha diferents temes. Al districte, hi ha 4 zones i, a cada una, un centre de SS.SS. on hi ha una direcció (aquí estic jo) amb un equip de 4 assistents socials, 1 educador, 1 psicòloga per treball individual i assessorament, 1 psicòleg per treball comunitari (les dues a mitja jornada compartida amb una altra zona) i 3 treballadores familiars (per empresa, respecte a la relació contractual) i 1 informadora (recepcionista, rep trucades, informa); ens falta el suport administratiu (però els altres en tenen). Hi ha 4 centres al Districte: zona 3, zona sud (Mar més a prop de SA, plaça del districte, és la zona de l'Eixample del districte, per dir-ho d'alguna manera), zona centre alta (Ro) i zona centre baixa. El que és important també és que d'assistents socials hi ha 1 assistent social d'acollida i 3 que fan tractament. Quan entra un cas, si pot solucionar el cas l'assistent d'acollida ho fa o bé fa un diagnòstic i llavors passa el cas a tractament. Això és la porta d'entrada i comporta una visió general del barri, perquè controla les demandes i fa la "criba". A la zona 3 som uns 15.000 habitants aproximadament: TB., CM i VA. És un barri amb molta problemàtica social, on hi ha moltes famílies gitanes per les quals el valor de l'escola no és prioritari. Al barri de Vall Bona, hi ha a més el campament cimbal que és l'extrem del barri (hi ha un carrer sense sortida que és el límit entre M. i Barcelona i és on fa 20 anys es van instal·lar camions sense rodes (venien amb una "rulot" i s'instal·laven). En aquests moments, hi ha unes 34 famílies que són nòmades que provenen de la frontera entre Portugal i Galícia, parlen una barreja de portuguès i galleg. El seu estil de vida és de dedicació a les fires, altres treballen al camp i van venen, són itinerants... Hi ha molt absentisme (quant fa bon temps, quan són grans, etc.). Jo fa des del 1995 que sóc aquí i, amb l'escola 14 ens va costar molt treballar-hi: hi havia una direcció molt tancada que no hi havia manera d'aconseguir dades ni números ni possibilitat de feina. Però fa 2 cursos que això ha canviat, amb una nova directora (ara tenim una nova, d'aquest any; però ja era mestre de l'escola). Des que ha hagut el canvi de direcció, s'ha pogut començar a treballar amb l'escola 14 i han sortit els problemes i la realitat. Aquesta escola recull tota la població de VA. És una escola petita, perquè no hi ha molts habitants i tens molts nanos del campament cimbal.

Aquesta escola i el Ceip 15 són les que reben més població amb problemes d'absentisme?

Sí. El Ceip 15 rep la gent de TB (Cap del cim) a on es troben les famílies gitanes, les típiques, que no són famílies gitanes com poden haver-hi en altres barris, sinó que molt sovint venen aquí per amenaça (moltes són com les de RO o altres lloc), estan en vivendes desocupades, estan en "buscada y captura" i s'amaguen, etc.; s'instal·len a cases d'auto construcció, no es veuen. Moltes d'aquestes cases no tenen aigua, no tenen lavabo, cuina, etc. Llavors, la població del Ceip 15 i la del Ceip 14 és diferent. Hi ha problemàtiques a les dues. La població de VA del cim és una població molt ingènua, amb molt pocs estudis, però no són gent amb problemes de delinqüència o de drogues; és bastant "sana", encara que pot haver-hi

algun nucli. Els problemes són més múltiples problemes: els nens no venen, van bruts, fan absentisme, tenen reaccions primàries... però són més bona gent. La població que té la directora del Ceip 15 deu tenir conflictes greus, nanos fills

de traficants, amb molta agressivitat, etc.

El nivell de marginació és més elevat al Ceip 14, però els casos més greus els té el Ceip 15, perquè són fills de delinqüents, famílies que consumeixen droga, retirades de menors, etc.(...) Jo vaig arribar aquí l'any 1995 i ja s'havia fet un circuit d'absentisme que, d'alguna manera, no és un projecte sinó un circuit que s'ha de seguir en cas d'absentisme. Si no està matriculat, des d'on es detectava i posar-lo en coneixement de SS.SS. El primer any (1995-1996) vaig recollir en un registre els casos d'absentisme, però ara no ho faig, perquè és molt costós anar darrera de tothom. Si he de dir els absentistes, agafo la informació de les comissions. Em vaig dedicar molt el primer any perquè vam començar a treballar amb les escoles però treus el número de nens absentistes i no tens res més... per altra banda, ningú no m'ho demana i anem per feina. Es pot reconstruir demanant la informació del número de detectats als professionals a partir de les llistes que jo tinc. Quan jo vaig entrar, també van entrar dues assistents socials i tots van començar a constituir l'equip al 1995 i l'antic va desaparèixer i va anar augmentant a partir del 1995: tenim 1 educador des de fa 2 anys, tenim 1 assistent més des de fa un any. La història abans del 1995 queda diluïda. Quan vam entrar nosaltres hi havia molt mala relació amb les escoles, no hi havia cap mena de contacte i les escoles consideraven que SS.SS. no feia res, SS.SS. tenia molts problemes per poder matricular nens o fer beques... Hi havia un "desencontre" fruit de la problemàtica, de la impotència i de no haver-se posat a treballar mai conjuntament. Van intentar vendre, anant per les escoles, i vam aconseguir que l'Elisenda comencés a crear una comissió social (amb trobades mensuals, llistats, etc.). Nosaltres desitjàvem una coordinació amb les escoles i fer una taula on estigués tothom. Van fer una ronda, tothom va dir que sí, però només el Ceip 15 ho va establir. Llavors, a l'Abril, va haver-hi una agressió de un nen a una mestra de l'escola 14 i va estar dos dies ingressada; i aleshores tots els directors es reuneixen i ens convoquen a nosaltres, a Càritas, a la guàrdia urbana, per queixar-se a SS.SS. Però, a partir d'aquella reunió, va anar molt ver perquè vam poder posar sobre la taula el què fèiem nosaltres, el què feien ells, les dificultats i com podíem treballar. A partir de aquí, vam veure l'experiència del Ceip 15 com a model i llavors vam crear comissions a totes les escoles. El Ceip 14 va començar més tard perquè van esperar el canvi de direcció per poder treballar amb ells i van crear una comissió social de zona única on ens reunim aquí mensualment amb tots els directors de les escoles, SS.SS. de l'ajuntament i de Càritas, l'EAP... Hi ha llavors una comissió social per a tot el barri, comissions socials a cada una de les escoles i a l'IES 18 i després hi ha diferents comissions o grups de treball. També convoquem a l'EAIA i al CAPIP i a tècnics de prevenció a les reunions "macros". El nucli motor ens reunim un cop al mes.

M'agradaria sapiguer més sobre la comissió social de Lleure i el projecte de treball comunitari?

Ens van reunir ludoteques, esplais, 1 representant de cada escola per fer alguna feina unitària. Va començar bé, però s'ha de remodelar, perquè acabant sent l'organització de Sant Jordi de cada any i ha perdut el sentit; volem anar una mica més enllà. En el primer moment van sortir moltes propostes, però després es va reduir al tema de Sant Jordi. El criteri és que el lleure és una part important de l'educació dels nens i es pot aprofitar per treballar altres coses que no es

poden treballar a l'escola. Però en aquests moments s'han perdut els objectius i ara suposo que els tornarem a reconduir. Va tirant i existeix, però aquella comissió no existeix com a tal. També hi ha una inèrcia: les escoles tenen molta feina i si hi ha algo que s'organitzi des d'aquí doncs s'apunten i...

Centres de dia i serveis d'aquest tipus n'hi ha en el barri?

El que hi ha és un centre obert de Càritas, l'aula Cruïlla (una extensió de l'escola), però per a nens de 14-16 matriculats al IES 18 que no hi ha manera que estiguin a l'escola, és un aula taller, però més escolar. L'escola els deriva a aquests nens a unitats d'escolarització externa.

I respecte al projecte de treball comunitari...?

Vam detectar que els tècnics ens estaven organitzant molt, però les entitats i el barri no tenien consciència de dificultats especials i de que calia lluitar perquè hi hagués una escolaritat digna o perquè els nanos estiguessin millor i no sabíem com treballar aquest problema, perquè quan vam coincidir amb les escoles amb els Centres d'Atenció Educativa Preferent en una reunió conjunta com a zona, les AMPAS es van rebotar, no van acceptar-ho i l'efecte era posar un estigma (quan ens reuníem com a comissió social ampliada) de nanos problemàtics, etc. Una via era treballar-ho com a comissió de lleure, però s'havia acabat i per tant vam posar una comissió que estigui treballant amb la comunitat (veïns, AMPAS, etc.), però aquesta comissió té molt poca força i no ha passat de trobades i reflexions i aportacions, però sense fruits; necessitem 1 o 2 anys de comissió social ampliada perquè aquesta realment pugui funcionar. Necessitem més trobades, ampliar-ho, pensar més coses, reforçar-ho, perquè és un tema delicat, difícil i s'ha d'abordar bé. Hem començat a colar coses a dins d'aquesta comissió: muntar escoles de pares, etc. Farem algun experiment l'any vinent i d'aquí a 2 o 3 anys començarà a funcionar, però és difícil: som molts tècnics i treballem de forma molt tècnica i costa entrar en aquesta dinàmica; el lleure no acaba de motivar i la gent d'aquest barri reivindica molt però els de les escoles o els de l'ajuntament som els enemics (som de l'administració la qual cosa vol dir funcionaris que no treballem bé, etc.). La gent no lluita, sinó que matricula al seu nen en una escola del barri del costat, perquè aquí hi ha nens problemàtics, gitanets, etc. No trobem recolzament.

Quin és el teixit associatiu?

N'hi ha associacions de veïns de cada barri, associacions esportives. Però no és un lloc molt participatiu. Les associacions estan molt distanciades de l'administració. les AMPAS...Amb el tramvia lleuger (o metro) que vol construir la Generalitat, la gent es decepcionarà molt perquè continuarà aïllada.

Però a finals dels 80 es parlava d'un pla integral estratègic al districte?

Va haver-hi una època en la que hi havia bastants diners i es va poder crear bastant infraestructura, però això ha parat; ara no hi ha res més que la etiqueta de prioritari del districte i els polítics tenen bastant cura de que no hi hagi retall de pressupost. Però no és un pla integral estratègic.

Segons tu, quines prioritats tindria un pla d'aquestes característiques?

És un barri sense prestigi: la gent marxa. Qualsevol persona que es fa gran i te uns estudis i una feina no es queda aquí. Fa falta un equipament que faci bonica aquesta zona, perquè la gent vingui a veure-la, que l'agradi, que es trobi de gust. Si no tens aquest equipament, les altres coses fallen: la gent marxa i la gent que queda es perquè no té accés cap a altra cosa. Un barri així és trist. Ara hi ha coses "deslavazadas": idea de construir noves cases. Però Ciutat Meridiana és bastant horrible de viure i a Torre Baró tot és autoconstrucció.

Comissions socials de zona (nord) en diferents etapes... En quin estadi està?

Vam començar al 1996 amb molta energia, amb moltes ganes i ens vam creure que havien trobat la fórmula per funcionar bé. Hi havia molta energia, molta passió. Però la realitat és aplastant: els nens continuen sent absentistes, continuen havent-hi els problemes, les dificultats. Això s'ha anat estabilitzant: ha sigut un procés més que etapes diferents. Va apareixent un cert desencant, desencís. Jo crec que és maduresa, perquè la gent no falla a les reunions, no deixa d'implicar-se, segueix els acords. Però han passat 3 anys i les energies ja no són les mateixes que les del principi i hi ha una certa frustració perquè n'hi ha coses que no hem pogut arreglar. Ara és un moment en el qual veiem que hem aconseguit coses (els llibres), però seguim en el procés de com impliquem als pares perquè es responsabilitzin. És difícil, les administracions van seguint i fan coses, però sempre passen coses que veus que no s'avança del tot i que vas arrossegant les dues administracions que hi som. Però és un moment de diferents etapes: És més una evolució que, en absolut, està mort, sinó que ens ha agafat un punt de realitat que era important tenir, perquè al principi pensàvem que tot era més fàcil; hi vam posar molta energia i va ser cansat. Ara està més normalitzat.

El tema de la comissió de zona és única o especial d'aquí?

Sí.

Tu l'exportaries si t'anessin a un altre districte?

Depèn de com fos el lloc. Aquí té sentit perquè és una zona amb unes característiques especials, aïllades i que són pocs. Jo crec que funciona i rendabilitza molt l'esforç de comissió social una per una, perquè fas plans globals (nosaltres tenim recursos econòmics nostres de Carites i les escoles fan un reciclatge per aconseguir que tots els nens tinguin llibres). El disseny el fem global i després ho fa cada escola i no és la lluita de cadascuna de les escoles. Fem un circuit, els documents, la sol·licitud de la família, el com s'ha de fer, portem els problemes a la taula general (pares que no fan la demanda, etc.)... Totes aquestes coses les solucionem a la comissió gran. És bastant rentable. A barris com Besòs, Zona Franca, Bon Pastor, etc. pot tenir sentit. En barris que són més grans podria tenir sentit però s'hauria de trobar una fórmula: si hi ha massa gent, hi ha massa diversificació de problemes. Hi ha llocs amb més problemes que la resta i, a més, trobem gent que no se sent identificada amb el tot... Cada escola és un món i cada barri és un món. (Seria difícil). Però rentabilitza molt i permet avançar.

Quina coordinació hi ha entre les diferents administracions i problemes competencials?

DIRECTORA CENTRE (Serveis Socials)
ZONA 3

No n'hi ha. La legislació està bastant clara en aquest nivell. Amb Benestar Social, les competències estan bastant bé delimitades. Nosaltres som atenció primària i fem tractament i ells fan funcions més d'informació, cursos, tràmits. No hem tingut dificultats. Dins de les comissions socials vam intentar que s'impliquessin i venien alguna vegada, però no intervenien mai i una vegada ens vam enfadar perquè consideràvem que Benestar Social havia d'aportar alguna cosa perquè el què estàvem discutint eren problemes del barri. Ens vam reunir una persona del CAPIP, una altra d'una escola i jo i van escriure una carta dirigida al Comas. Llavors a la següent reunió sí que va venir la persona de la oficina de Benestar Social d'aquí amb la persona que coordina, però no ha hagut res més. No sé si és pels professional d'aquí o és una qüestió en general o bé es perquè Generalitat i Ajuntament no tenen tradició en la col·laboració.

La Direcció General d'Atenció a la Infància depèn de B.S.?

És un altre organisme. No té res a veure amb Benestar Social.

I l'EAIA?

Tampoc té res a veure amb Benestar Social n amb coses que siguin de tractament. L'EAIA era una història compartida entre la Generalitat i Ajuntament. Els EAIA passen ara contractualment a l'Ajuntament de Barcelona (com a funcionaris i estan fent oposicions).

Quines visió tens tu de les possibles fugues de nens absentistes que pugui haver-hi en el pas de primària a secundària?

Jo crec que a l'escola de primària té pels nanos i per les famílies una imatge més de control, de contenció, amb horaris fixes, els mestres els coneixen des de petits, estan més protegits i un absentisme és més rellevant a primària que a secundària. Però de cop passen a una altra escola on hi ha menys control, menys protecció, perquè ja són grans, és un trencament fins i tot físic i això afavoreix l'absentisme. Un altre aspecte: les famílies de nenes gitanes (quan una noia té la regla es un perill que vagi amb nois i, per tant, l'escola és un perill) a on la virginitat és molt important i, a més, comencen a cuidar dels germans petits. Es barregen els dos aspectes, de manera que el pare no deixar a la seva filla venir a l'escola, perquè està per casar-se. El factor cultural influeix també en els nois: es casaran aviat i han de mantenir a la família; l'escola no els hi servirà. Les nenes no volen anar a l'escola; es volen casar i tenir fills. El valor cultural s'impregna i no pots fer de mediador perquè no hi ha cap conflicte: la nena ho veu molt clar. Tenen interès en fer perruqueria. Hi ha un projecte de perruqueria -com una aula taller però més extra - escolar, però no saben què fer perquè agafen adolescents gitanes i es queden embarassades i desapareixen. És un projecte a partir dels 16 anys. Eñden acabar poques, perquè hi van quatre dies. La funció de mediador no té massa sentit. Si hi ha una família gitana que dona més valor al estudi i la criatura també doncs es va seguint. Però, de moment, no trobem desacord entre pares i fills. de vegades, es preocupen més perquè no els deixen sortir de casa. Hi ha una certa part que tenen raó perquè un nen gitano es pot casar amb 16 anys i, de vegades, les nenes gitanes poden quedar prenyades d'un paio i un paio no es casa amb 15 o 16 anys. Les nenes poden perdre la virginitat i això és bàsic en la cultura gitana i, en canvi, no és molt important per als païos. Les nenes cauen en la ingenuïtat de que un paio és comportarà igual que un gitano si ella es queda prenyada. Elles es pensen que els païos les estimaran per sempre. De fet, podries estar fomentant algo que els hi faria passar

molt malament. Tenim dubtes. No és gens senzill. A més, la majoria és evangelista i tenen un pastor... Jo vaig preguntar una vegada a un gitano si el pastor ens podria ajudar a que els nanos anessin a l'escola; i ell em va contestar que no, perquè per a ells no és prioritari. Ells pensen que anar a l'escola és un interès paio. A més, els pares no saben llegir i escriure i, en canvi, el nen sí: ja és el savi de la família. Per a ells, als 16 anys, toca casar-se.

Parlem un moment sobre el circuit d'intervenció... Fonamentalment, la via és: l'escola detecta un cas d'absentisme. Quan no hi ha resposta de la família es posa en contacte amb vosaltres. Si aquesta família es beneficiària dels SS.SS. doncs...

Hi ha SS.SS. a l'Ajuntament i hi ha Càritas. Els dos atenen casos. Fem lo mateix des de diferents llocs i de diferents estils. Si hi ha una família que la porta Càritas, nosaltres no hi entrem. Quan es detecta un cas, l'escola té maneres d'intentar fer alguna cosa. i, si no, es passa a la comissió social que hi ha gent de Càritas i gent nostra. Si no la té ningú, passa a nosaltres: en principi, l'ajuntament ha d'assolir tots els casos, ens pertoca tot, si no hi ha Càritas. Si hi ha un cas nou, l'assumim, si és assumible per a nosaltres.

Perquè la major part de casos d'absentisme requereixen una intervenció?

Bueno, si hi ha un cas d'absentisme amb un nen de primària vol dir que passa alguna cosa. Per tant requereix la intervenció de SS.SS.

Quin tipus d'intervenció feu?

Varia molt. Depèn de cada cas. A vegades, com a pla de treball amb un PIRMI hi ha la condició de que els nens vagin a l'escola, de portar-los al metge.

I això funciona? No es possible que es quedin sense PIRMI i no portin els nens a l'escola?

Ajuda a forçar, encara que és possible que no s'aconsegueixi treure l'absentisme del tot. Almenys els portaran més sovint. Els nens, a partir dels 8 anys, fan el que volen. L'autoritat està molt diluïda. Es tracta de pressionar una mica. Els paios és diferent. Les intervencions des de SS.SS. els impressionen més. Llavors comencen a sortir moltes històries. El que passa és que de vegades quan passa un més es tornen a relaxar. Llavors envies a la Guàrdia urbana. Al principi, durant do setmanes, els porten a l'escola i els nens s'espanten, però després fins i tot els agrada. El problema es que tampoc tenim tants elements per funcionar. Parlar-ho amb l'EAIA és un factor de risc, perquè l'EAIA porta 70.000 casos i, si només és aquest factor, quedaríem en llista d'espera i llavors nosaltres ja ni fem l'informe.

Després de SS.SS. cap a on es pot derivar un cas?

Cap a l'EAIA, Atenció a la Infància. Però s'ha de mirar l'efecte que fan. Com més petits, més acostumes a treballar amb la dinàmica familiar. L'absentisme de nens petits té el seu punt de partida en la problemàtica familiar. Hi ha famílies que estan absents i el nen ho ha de fer tot el sol. A vegades, posem una assistenta social o un educador que els faci de despertador (en casos de deixadesa).

I a secundària?

La veritat és que és molt difícil de treballar-hi. Nosaltres el prioritzem molt poc en aquests moments. Només tenim un educador. Treballar casos d'aquests és estrany en aquests moments. Necessiten esforç. Fem unes intervencions molt puntuals. Considerem que l'absentisme a primària és més greu, el prioritzem i no deixem en principi cap cas. A secundària ho tenim més deixat. Molts són famílies gitanes, que és un valor cultural amb el qual no pots fer massa cosa, perquè seria més feina d'educador i estem sota mínims d'educadors. Jo crec que amb un chaval de 14 anys, o entres en contacte amb ell o no tens res a fer. Se que hi ha les comissions socials que es fa un tractament amb mestres de l'escola, un pacte o una intervenció més puntual des d'aquí. Però no t'hi pots posar a fons per problemes de recursos humans. Jo crec que és més important que un nen de 6 anys agafi el ritme d'anar a l'escola. És més preventiu i, a vegades, detectes casos greus però et permet actuar quan tot no està tant espatllat. Es pot intentar modificar coses de la família i que un nen es pugui "reenganxar". Però no podem treballar a fons tots els casos i els casos que no prioritzem (noves demandes) les intentem diluir entre la comissió social, l'escola i nosaltres, però això no és treballar a fons i en un punt o un altre has de prioritzar les coses. A vegades, hi ha casos que demanen molt d'esforç i nosaltres som poca gent.

Contactes amb altres serveis de joventut, de justícia?

Hi ha contactes amb la Delegada d'Assistència al Menor (DAM) i va a èpoques. Li deixem el centre per fer entrevistes, depèn d'un ordre judicial que té per tant més efecte (és obligatori), però és temporal (el té una persona sota la seva tutela segons el jutge en funció del què hagi fet) sí que hi ha coordinació. Quan s'acaba aquest temps, s'acaba l'educador i tornem al punt de partida. L'avantatge que té és que es obligatori i l'educador pot avisar al jutge que busqui una altra mesura i els nens són conscients d'això, la qual cosa té el seu efecte.

Amb Inspecció de primària i de secundària quina relació teniu?

De secundària ara estic una mica perduda perquè no em connecto gaire. A la de primària hi ha un senyor molt competent amb el qual ens reunim sovint. Va fer un programa especial per formar als mestres de com tractar la violència, quan vam començar amb les comissions socials. És una persona oberta, molt conscient. Hem establert un altre circuit que és, en lloc de decidir nosaltres on es matricula un nen, ens posem en contacte amb ell i ell decideix l'escola i l'escola ho accepta bastant bé, perquè si no acaben tots a l'Elisenda.

Tinc entès que aquest any la matriculació no ha funcionat molt bé...?

Es que aquí no hi ha comissió de matriculació. Tots els que s'apunten, entren: no queda gent fora. Les famílies se'n van a l'escola privada, concertades, fora del barri. No té sentit la comissió de matriculació. Sempre hi ha més places que pre-inscripcions.

Et seria senzill valorar el circuit d'intervenció a primària (punts forts i febles)?

Punts forts: el circuit d'absentisme hi es i funciona, i la responsabilitat compartida (pla de treball conjunt, l'escola assumeix la seva part de responsabilitat perquè abans ens trucaven a nosaltres en comptes de trucar als pares), que està consensuada. Però hi ha casos dels quals no ens avisen; malgrat aquests anys que porten

DIRECTORA CENTRE (Serveis Socials)
ZONA 3

---

treballant sempre hi ha un mestre que es despenja i ens dóna l'alarma d'un nen quan va a tercer, mentre que aquest nen ha estat absentista des que va començar l'escola. Hi ha un punt d'això. Jo crec que a determinades escoles és més fàcil, però, per exemple, a l'Elisenda hi ha tants casos problemàtics que fa que alguns agafin, pel tipus de problema, més relleu que d'altres, malgrat que fem llistes (conjuntes, escola i SS.SS.) al principi que són els casos del quals es parlen en la reunió. Però a vegades, l'escola s'oblida d'alguns casos.

I això com es podria millorar?

Doncs, suposo que treballant més amb l'escola.

La línia de sensibilització amb el tema és compartida entre les escoles de la zona o depèn de cada tutor?

Passa com a tot arreu. Hi ha la direcció i els equips directius que són gent sensibilitzada i tenen en compte que hi ha problemàtica social, s'hi posen molt. El professorat està dividit (el 50% està sensibilitzat i el altre 50% està esperant un trasllat per poder-se anar a una altra escola), perquè són escoles a on hi ha molt professorat i cauen aquí per casualitat. Ens demanen intervencions en el claustre, perquè la gent que va a les comissions socials perden per altra banda. Cada vegada, la gent es passa menys la pilota (entre escola i SS.SS.), perquè ha anat augmentant el treball conjunt la qual cosa fa que coneguem les limitacions de un i de l'altre. Les escoles ens pregunten i nosaltres els plantegem casos per facilitar la comprensió per part de les escoles i els expliquem què hem fet.

Un element clau és la neteja, perquè un nen que fa pudor serà rebutjat pels altres nanos. Per això es busquen sortides, serveis complementaris pels pares, natació, etcètera. És el cas de Vall Bona.

El protocol d'intervenció d'absentisme ja el tinc. Està pendent el de secundària?

Sí. L'Ignasi, el director del IES 18 t'ho explicarà molt bé. Abans era un institut de BUP i no tenia nens del barri, era una élite. Els problemes al IES 18 han començat fa un parell de cursos quan han començat secundària. Llavors s'han trobat amb nanos molt petits, gitanos i nens amb problemes. Els nens que abans anaven al IES 18 eren els escollits del barri o nens de fora del barri. Jo crec que han fet un esforç important en dos anys. S'han de reubicar la secundària. És difícil.

Vosaltres amb l'educador podeu detectar nois que estan al carrer, matriculats i que no van a l'escola, absentistes, en definitiva, i nanos que no es matriculen a secundària?

Sí. Tenim una llista de nanos que estaven a les escoles i que no tenim constància de que estiguin matriculats a un altre lloc. L'Ignasi ens va passar una llista, des d'Inspecció, de casos que eren nostres i es va intentar veure què havia passat. Amb aquests casos fem el què humanament podem: o establím contacte amb la família o parlem amb el nano, depèn de la família.

No hi ha cap tipus de demanda des de associacions educatives de almenys recollir aquesta informació per tenir-la present i intervenir d'alguna manera?

Aquesta informació de fugues de primària a secundària ja hi es. Clar jo tinc la informació que l'Ignasi pot detectar. jo pensava que... Ara

hi ha una nova normativa que estableix que els centres de primària han de passar els llibres d'escolarització a secundària: no s'obre un llibre nou ni es deixa l'anterior a l'armari, però no hi ha ningú que els hi demani, no hi ha un recompte de casos, de pèrdues del sistema educatiu. L'administració educativa tampoc fa la demanda respecte d'això. Són fugues greus del sistema educatiu. No és lo mateix un nen de 12, 14 o 16 anys. Els que no van a l'escola poden sortir-se dos anys abans. Aquest trencament entre primària i secundària ho facilita prou... ..A la pública, perquè a la privada aquest trencament no hi es.

Del document de la Comissió Social de la Zona apareixen unes demandes a les diferents administracions: Em pots explicar què vol dir potenciar els serveis especialitzats que incideixen en la infància en la zona?

A l'EAP són quatre gats i l'EAIA són tres gats i els dos serveis són de districte. Jo crec que hauria d'haver-hi un l'EAP per a aquí i un l'EAIA per zona

I reforçar els professionals de suport?

Són els problemes de consergeria que tenen les escoles i de funcions menjadors, etcètera

I les mancances en els equipaments?

Vol dir dutxes a l'Elisenda i canviar les del Ceip 14. Es que aquí estan molt preocupats amb el tema de la privada: van perdent matrícules i els estan quedant els casos més complicats i també hi ha la qüestió dels repartiments (hi ha concentració a l'Elisenda o les altres escoles, o repartiment entre la pública i la privada; P3, P4 i P5 són nanos de famílies gitanes i els altres van marxant... clar es va perdent: menys nanos i aquests són els que arriben.

I això com es pot arreglar?

Hi ha un desprestigi de la pública: està estès com que no és l'educació més adequada pels nanos.

Però aquí, a la zona, no deu haver-hi gaires escoles privades?

N'hi ha dos escoles que són privadesconcertades religioses?

La CM i una altra o, si no, fora del barri. Això passa a tot arreu: hi ha un desprestigi de l'escola pública i la gent es preocupa de portar als nanos a l'escola privada perquè pensen que és la millor escola. El que passa es que hi ha hagut uns anys que l'escola pública va agafar un cert protagonisme i ara comença estar un altre cop deixada de la mà de l'administració... Aquest és un tema recurrent a tots els districtes i després està el treball global de zona. (...)

Nosaltres estem organitzats com a comissió social de zona, però tenim una mica la sensació de voluntariat: perquè jo sóc jo i penso que això és important, però a mi no m'ho diu el meu "jefe" que és important que això estigui organitzat com a tal. Aquí comentem a vegades que tots som tècnics i pot passar que un demani el trasllat o que, per altres raons, vinguin dos directors que no tinguin cap intenció de reunir-se i que no hi hagi res que els vinculi; no diran què s'ha de fer. Menys al Ceip 14, que ha variat, continuem més o menys els mateixos. Si

DIRECTORA CENTRE (Serveis Socials)
ZONA 3

---

arriba un substitut... què li explico? què això i allò és obligatori? Si vol venir, vindrà i, si vol continuar un projecte, ho farà i, si no, no. No hi ha res com a obligació.

Quina instància té responsabilitat sobre això?

Jo crec que va més per part de l'Ajuntament Generalitat o Generalitat Ensenyament, és a dir, alguna instància superior que demandés a qui treballa i que ho convoqués, per garantir-ho a totes les escoles. Perquè... el Departament d'Ensenyament ... va fent el que pot. Fa poc, però és que és molt difícil moure els esquemes clàssics (prioritzar, posar recursos, etc.). Jo crec que el Departament d'Ensenyament és tan gran i hi ha tantes escoles, es tot tan mesurat... que costa sortir-se'n. I l'EAP no intervé moltes vegades. I una escola només és un número entre 200 o més escoles de primària.

Voldries afegir alguna cosa més?

Doncs no.

Això és tot Moltes gràcies